

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Justitiestraat 21, Antwerpen

Het Beroep van Advocaat en de Europese Economische Gemeenschap.

Inleiding.

In het tiende Jaarverslag van de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap kan men onder de titel « Het recht van vestiging en de vrije dienstverlening » volgende passi lezen :

« Het feit dat in het domein van de vrije beroepen nog geen enkel voorstel van richtlijn medegedeeld werd aan de Ministerraad, neemt niet weg, dat de werken aanzienlijk gevorderd zijn... »

» In het domein van de juridische beroepen, hebben de activiteiten betreffende de fiscale raadgevers veel vooruitgang gemaakt, terwijl de werken betreffende de raadgever inzake industriële eigendom en de advocaat vorderen » ⁽¹⁾.

De stand van zaken te schetsen, wat meer in het bijzonder het beroep van advocaat betreft, is de bedoeling van de auteur van volgende lijnen.

Algemeenheden.

De aandacht van de lezer van dit weekblad werd vroeger reeds herhaalde malen gevestigd op de uitwerkingen van artikelen 52 tot en met 66 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap ⁽²⁾.

De lezer zal zich dan ook herinneren dat de Hoge Verdagsluitende Partijen, onder de activiteiten van de Gemeenschap opgesomd in artikel 3 van het Verdrag, o.m. de verwijdering tussen de Lid-Staten van hindernissen voor het vrije verkeer van personen, diensten en kapitaal insluiten en dat zij in artikel 7 van het Verdrag een algemeen verbod van discriminatie op grond van nationaliteit uitvaardigen.

Deze opgave en dit verbod worden, wat betreft het vrij verkeer van personen, nader bepaald in de hoofdstukken 1, 2, 3 en 4 van Titel III van het Verdrag, die respectievelijk het vrij verkeer van werknemers, het recht van vestiging, de vrije dienstverlening en het vrij kapitaalverkeer betreffen.

Voor al het tweede en derde hoofdstuk van Titel III van het Verdrag zijn van rechtstreeks belang voor de advocaten ⁽³⁾.

Het recht van vestiging wordt geregeld in de kaderartikelen 52 tot en met 58 van het Verdrag en het recht

van vrije dienstverlening in de kader-artikelen 59 tot en met 66 van het Verdrag ⁽⁴⁾.

De beneficianten van het recht van vestiging zijn de onderdanen van een Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap, evenals de vennootschappen, die beantwoorden aan artikel 58 van het Verdrag; daarenboven kan de Ministerraad met eenparigheid van stemmen, op voorstel van de Commissie, het recht van vrije dienstverlening rationæ personæ uitbreiden ten gunste van de onderdanen van een « derde staat », die diensten verrichten en binnen de Gemeenschap zijn gevestigd ⁽⁵⁾.

Reeds vanaf de inwerkingtreding van het Verdrag is het Lid-Staten verboden nieuwe beperkingen in te voeren met betrekking op de vestiging of de vrije dienstverlening voor zover in het Verdrag niet anders is bepaald ⁽⁶⁾.

Verder hebben de Hoge Verdagsluitende Partijen de bedoeling uitgedrukt de onderdanen van een Lid-Staat te assimileren met de onderdanen van een andere Lid-Staat, ten eerste door middel van de opheffing van de beperkingen, die een discriminatie op grond van nationaliteit inhouden (artikel 52 van het Verdrag); vervolgens door de coördinatie van de voorwaarden betreffende de toegang tot het beroep en/of de uitoefening ervan (artikel 56 van het Verdrag); en ten slotte door de onderlinge erkenning van de diploma's (artikel 57, 2, van het Verdrag).

In overeenstemming met de algemene beginselen, neergelegd in artikel 8 van het Verdrag, werd een progressief ritme voorgeschreven voor de verwezenlijking van deze bedoeling ⁽⁷⁾, waarvan de eerste fase tot stand kwam op 18 december 1961 — datum waarop de Ministerraad van de E.E.G. zowel het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging ⁽⁸⁾ als het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van het vrij verlenen van diensten ⁽⁹⁾, vaststelde.

In deze Algemene Programma's vindt men niet alleen een tijdschema en enige algemene voorwaarden, maar ook een aantal algemene definities en bijzondere voorwaarden. Grosso modo voorzien de Algemene Programma's een progressieve verwezenlijking van het recht van vestiging en vrije dienstverlening in etappes van twee jaar.

Aldus moeten dienvolgens de activiteiten van de advocaten «bevrjyd» worden tussen het einde van het tweede jaar van de derde etappe van de tot standkoming van de E.E.G. en het einde van de overgangperiode, hetzij tussen 1 januari 1968 en 31 december 1969.

Tot uitvoering van de Algemene Programma's heeft de Ministerraad de attributieve bevoegdheid, op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité en van de Vergadering (Europees Parlement), richtlijnen uit te vaardigen ⁽¹⁰⁾.

Sinds het ingaan van de tweede etappe van de overgangperiode kan de Ministerraad dit doen met gekwalificeerde meerderheid van stemmen ⁽¹¹⁾, wat voor de toekomst van het vestigingsrecht en de vrije dienstverlening der advocaten beslissend zou kunnen zijn.

De Commissie heeft in 1962 voorzichtig nader verklaard dat «in de mate waarin de vrijheid van vestiging van toepassing is op de balies, het advocatenberoep moet «bevrjyd» worden vóór 1969». ⁽¹²⁾

Sindsdien heeft zij een werkgroep «Advocaten» samengesteld, — bestaande uit afgevaardigden van de regeringen der Lid-Staten —, met als opdracht de nodige voorstellen van richtlijnen terzake op te stellen. ⁽¹³⁾

Deze werkgroep is tot nu toe één- tot tweemaal per jaar bijeengekomen.

De opheffing van de beperkingen, die ten aanzien van de vrijheid van vestiging en dienstverlening bestaan, heeft alleen zin als de personen, die zich zouden willen vestigen of die diensten zouden willen verrichten, zich vrij kunnen verplaatsen binnen de E.E.G. Daarom stelt Titel II van het Algemeen Programma, voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging, de noodzaak voorop van de aanpassing van de wettelijke- en bestuursrechtelijke bepalingen in elk der Lid-Staten betreffende de toelating en het verblijf van de onderdanen van de overige Lid-Staten. In uitvoering hiervan heeft de Ministerraad op 25 februari 1964 twee richtlijnen vastgesteld. ⁽¹⁴⁾

Art. 55, al. 1: *preliminaire exceptie?*

Van bij het begin van de werkzaamheden hebben de Duitse- en Luxemburgse afvaardiging een voorafgaandelijke exceptie opgeworpen door de toepassing van art. 55, al. 1 van het Verdrag in te roepen.

Art. 55, al. 1 luidt als volgt: «De bepalingen van dit hoofdstuk (betreffende de vestiging) zijn, wat de betrokken Lid-Staat betreft, niet van toepassing op de werkzaamheden ter uitoefening van het openbaar gezag in deze staat, zelfs indien deze slechts voor een bepaalde gelegenheid geschieden.» ⁽¹⁵⁾

Volgens de Heer L. Schaus, — leider van de Luxemburgse delegatie bij de onderhandelingen van het Verdrag —, zou het de bedoeling van de auteurs van het Verdrag geweest zijn aldus het beroep van advocaat uit te sluiten. ⁽¹⁶⁾ Hij erkent nochtans onmiddellijk dat het er vooral op aankomt de juridische draagwijdte van zo-even vermelde tekst te bepalen, d.w.z. te antwoorden op de vraag of art. 55, al. 1 het volledige beroep, — of enkel bepaalde beroepsactiviteiten van de advocaat dekt. ⁽¹⁷⁾

Aangezien het Verdrag inderdaad nergens een definitie geeft van het begrip «werkzaamheid», hebben de aanhangers van de exceptie de term als synoniem voor «beroep» geïnterpreteerd. ⁽¹⁸⁾

De diensten van de Commissie hebben integendeel de stelling verdedigd volgens dewelke de exceptie bevat in art. 55, al. 1 restrictief dient uitgelegd te worden, vermits art. 3, littera c) van het Verdrag de verwijdering tussen de Lid-Staten van hinderpalen voor het vrij ver-

keer van personen, diensten en kapitaal één der principiële taken is van de Gemeenschap. ⁽¹⁹⁾

Ingevolge deze laatste interpretatie komt het erop aan te bepalen welke werkzaamheden verricht door de advocaat «ter uitoefening van het openbaar gezag» gebeuren.

Dit is niet gemakkelijk ⁽²⁰⁾ vermits het «openbaar gezag» dient bepaald te worden met betrekking tot elke Lid-Staat en aldus geen eenstemmigheid verzekerd is tussen de zes Lid-Staten, — wat trouwens min of meer onderverstaan wordt in art. 55, al. 1.

S.P. Laguerre is van oordeel dat het essentieel criterium te vinden is in de «juridische overdracht» of «delegatie» verricht door de staat, maar geeft onmiddellijk toe dat deze interpretatie niet zonder moeite zal aangenomen worden door alle Lid-Staten. ⁽²¹⁾

Vermits volgens de Commissie van de E.E.G. «de toelating van de advocaten tot de vrijheid van vestiging, in de mate waarin zij niet deelnemen aan het openbaar gezag, voorzien wordt voor het einde van de derde etappe, gezien de ingewikkeldheid en de verscheidenheid van de reglementeringen, die op hen toepasselijk zijn» ⁽²²⁾, is men gerechtigd te verwachten dat het voorstel van richtlijn van de Commissie een onderscheid zal pogen te maken tussen werkzaamheden (die al dan niet deelnemen aan het openbaar gezag) dat door de Ministerraad met gekwalificeerde meerderheid zou kunnen aangenomen worden. ⁽²³⁾

In de verlenging van deze hypothese wordt het dan mogelijk verschillende progressieve oplossingen te vinden en de «bevrijding» van het advocatenberoep in opvolgende etappes te verwezenlijken. ⁽²⁴⁾

Aldus zal waarschijnlijk in een eerste fase de opheffing van de beperkingen inzake dienstverlening gerealiseerd worden, — waarbij deze fase dan nog beperkt zou kunnen worden tot zekere activiteiten, bijvoorbeeld de consultatie en het pleidooi. ⁽²⁵⁾

De vrije dienstverlening, meer in het bijzonder wat betreft consultatie en pleidooi.

Teneinde de vrije dienstverlening inzake consultatie en pleidooi te verwezenlijken, dient nagegaan te worden welke uitoefeningsvoorwaarden van deze beroepsbezigheden dienen gecoördineerd te worden tussen de Lid-Staten. ⁽²⁶⁾

Vermits inderdaad het advocatenberoep uitwendig, d.w.z. door de overheid, zowel als inwendig, d.w.z. door de Orde, is gereguleerd, bestaat in ieder van de Lid-Staten een eigen ontwikkeling, die aanleiding heeft gegeven tot verschillen, niet alleen in de toepasselijke wettelijke voorschriften ⁽²⁷⁾, maar ook in de uitoefeningswijzen van de praktijk ⁽²⁸⁾.

Men kan zich dan ook terecht afvragen hoe dienaangaande de respectievelijke bevoegdheden van de Orden, de Staten en de instellingen van de E.E.G. zullen onderscheiden worden. ⁽²⁹⁾

A. De Consultatie.

Het betreft hier de mogelijkheid om mondelinge en schriftelijke adviezen te geven aan in het buitenland gevestigde cliënten zonder aldaar gevestigd te zijn, d.w.z. een permanent kantoor te hebben.

Hiervoor zal het wellicht niet nodig zijn de onderlinge erkenning van de diploma's voorafgaandelijk te verzekeren. Het recht tot uitoefening in het land van oorsprong zou inderdaad een voldoende waarborg kunnen uitmaken.

Er dient nochtans opgemerkt dat enkel in Duitsland het monopolium van de consultatie wettelijk is vastgesteld — het onbevoegd geven van juridische adviezen is aldaar dan ook strafbaar.

De « Commission consultative des Barreaux et Associations d'Avocats des Six Pays de la C.E.E. » is van oordeel dat « de advocaten moeten toegelaten worden tijdelijk hun activiteit uit te oefenen in één der vijf andere landen, in dezelfde voorwaarden als die welke dit land voorschrijft aan zijn nationale advocaten... »⁽³⁰⁾

Zij zouden daarenboven onderworpen zijn aan de locale deontologische regelen en de tucht van toepassing in het rechtsgebied waar zij raad geven. Deze « Wens » werd met eenstemmigheid aangenomen met de reserve nochtans dat de Nederlandse delegatie beide laatste bijzondere voorwaarden heeft verworpen. De Nederlandse afvaardiging is inderdaad van mening dat de instelling van een « dubbele » deontologie en tucht het tegendeel van een liberalisatie zou betekenen.

B. Het Pleidooi.

In alle Lid-Staten van de E.E.G. hebben de advocaten een min of meer absoluut monopolium wat betreft het pleidooi.

De lezer is anderzijds wellicht vertrouwd met het wederkerigheidsprotocol bestaande tussen de balie van Parijs en de balie van Brussel, waardoor het de advocaten, ingeschreven op de tabel bij het Hof van Parijs, en de advocaat-stagiair na twee jaar stage, mogen pleiten voor een gerecht in het rechtsgebied van de balie te Brussel en omgekeerd.⁽³¹⁾

De « Commission consultative » heeft zich voor een regeling in die zin uitgesproken.⁽³²⁾

Zij onderwerpt meer bepaald de dienstverlening betreffende het pleidooi aan vier bijzondere voorwaarden: ten eerste zou de advocaat onderworpen zijn aan de locale deontologische regelen; ten tweede zou hij eveneens onderworpen zijn aan de tucht die geldt in het rechtsgebied waar hij pleit; ten derde zou hij door de professionele overheid — van wie hij afhangt — ingeleid dienen te worden bij de beroepsverhouding, die bevoegd is voor het rechtsgebied waar hij wil optreden; ten vierde zou hij moeten bijgestaan worden door een advocaat van de plaats waar hij wil pleiten. Men heeft wellicht terecht geoordeeld dat de uitwerking van dergelijke regeling beperkt zou zijn wegens de bestaande taalkundige en financiële bezwaren.⁽³³⁾

Tenslotte dient opgemerkt dat de « Commission consultative » oordeelkundig als algemene voorwaarde voor de dienstverlening inzake consultatie en pleidooi vereist, dat de advocaat overal zou genieten van de regelen, die het beroepsgeheim en de immuniteit van de nationale advocaat beschermen.

C. Het recht van vestiging.

Het recht van vestiging inzake het advocatenberoep bestaat erin aan de advocaten van de Lid-Staten de mogelijkheid te bieden toegelaten te worden als advocaat zonder de nationaliteit van het land van vestiging te bezitten, evenals de mogelijkheid om in dit land het beroep van advocaat uit te oefenen zonder aldaar bij een gerecht te zijn ingeschreven⁽³⁴⁾. Eerst en vooral moet dienaangaande opgemerkt worden dat, de eis om de nationaliteit te bezitten van het land, waar men om toelating verzoekt, in alle E.E.G.-landen, met uitzondering van Duitsland, wordt gesteld. Verder dient rekening gehouden met het feit dat ook de overige eisen niet identiek zijn in de zes Lid-Staten — men denke bijvoorbeeld aan de eisen betreffende studies en vorming. De voorafgaandelijke erkenning van de diploma's zal zich hier dan ook wellicht opdringen⁽³⁵⁾.

Men heeft desbetreffend pertinent de vraag gesteld, hoe de basisvorming, — de beginselen van het recht

omvattend, — kan onderscheiden worden van het onderrecht van het nationaal recht in het bijzonder. Het antwoord op deze vraag is van belang, omdat, — waar de basisvorming in de zes Lid-Staten eventueel als gelijkwaardig zou kunnen beschouwd worden. — het onderwys van het nationaal recht wellicht de inrichting van aanvullende examens zal vereisen⁽³⁶⁾.

Tenslotte heeft men terecht geoordeeld dat de werkelijke liberalisatie van het vestigingsrecht slechts voltooid zal zijn wanneer een advocaat, die in één der Lid-Staten ingeschreven is, in één of meer andere Lid-Staten kantoor zal mogen hebben, zonder ter plaatse als advocaat te zijn ingeschreven⁽³⁷⁾.

Besluit.

Uit wat voorafgaat blijkt duidelijk dat de auteurs van het Verdrag en de opstellers van de Algemene Programma's « Vestiging » en « Diensten » de moeilijkheden onderschat hebben waarop de coördinatie van de uitoefeningsvoorwaarden van het advocatenberoep zou stuiten.

Deze moeilijkheden spruiten uit het feit dat het Verdrag hierbij rechtstreeks invloed uitoefent op historisch-sociologische gegevens⁽³⁸⁾.

Dit verklaart dan ook de terughoudendheid, die sindsdien door de diensten van de Commissie van de E.E.G. aan de dag gelegd wordt⁽³⁹⁾.

De vaststelling van een eerste richtlijn betreffende de dienstverlening inzake consultatie en pleidooi zou, in dit perspectief beschouwd, als een relatief succes kunnen begroet worden.

Buiten dit kader bekeken vrezen wij nochtans dat de berg aldus een muis zou baren, d.w.z. een maatregel zou verkondigen, die geenszins beantwoordt aan de eisen, die de nieuwe Europese dimensie aan de advocaten stelt⁽⁴⁰⁾.

De heterogeniteit van het Europees milieu en de groeiende invloed van de internationale samenwerking op de nationale samenleving doen inderdaad met de dag meer en meer de maatschappelijke behoefte aan Europese advocatenkantoren ontstaan.

Alleen wanneer de advocaten van Europa bereid zullen zijn aan deze nieuwe maatschappelijke behoeften te beantwoorden zullen zij kunnen verhinderen teruggedrongen te worden tot de « plaatselijke proces-technische helper, die men alleen nodig heeft voor het — zoveel mogelijk te voorkomen — voeren van een geding »⁽⁴¹⁾.

Pas dan zullen de plannen tot oprichting van een Europese gemeenschap van advocaten zin en kans op leven hebben⁽⁴²⁾.

Mr. Herwig A. DESMET
Advocaat.

(1) Tiende Jaarverslag over de activiteit van de Gemeenschap, Juni 1967, vrije vertaling uit het Frans.

(2) Zie o.m. J. Custers, De Vrijheid van vestiging in de E.E.G., R.W., 1966, col. 615-622; en de periodische kronieken van J.P. Suetens. Zie ook W. Van Gerven, Europees Recht (1958-1964), in Tijdschrift voor Privaatrecht, 1964, p. 589 e.v.; en I. Samkalden en H. Maas in Vrijheid van vestiging en dienstverlening in de E.E.G., Europese Monografieën, nr. 4, 1965.

(3) Dit neemt niet weg dat hoofdstuk 1 belangrijke gevolgen kan hebben bijvoorbeeld wanneer een Duitse advocaat zich in Frankrijk zou willen vestigen; ter plaatse geen secretaresse met voldoende kennis van de Duitse taal vindt en daarom verkiest een Duitse secretaresse aan te werven; en dat hoofdstuk 4 invloed kan uitoefenen op de betaling van de honoraria of de gerechtskosten.

(4) Onder recht van vestiging verstaat men het recht van een onderdaan van een Lid-Staat zich in één der overige Lid-Staten te vestigen met het oog op het uitoefenen van een beroepsbezigheid buiten loondienst.

Onder recht van vrij verrichten van diensten verstaat

men het tijdelijk uitoefenen van een beroepsbezigheid door een dienstverlener ten bate van een dienstontvanger, die in een andere Lid-Staat gevestigd is dan eerstgenoemde. Er dient hierbij opgemerkt dat met het oog op de dienstverlening zowel dienstverlener als dienstontvanger zich kunnen verplaatsen.

Zie ook M. de Crayencour, Note introductive concernant le droit d'établissement dans le Traité de Rome, Doc. 14670/III/C/66-F.

(5) Bijvoorbeeld Amerikaanse advocaten gevestigd in België.

(6) Zie de zg. «stand-still» bepalingen voorzien in artt. 53 en 62 van het Verdrag. De vraag welke beperkingen hier bedoeld zijn werd door het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen dd. 15 juli 1964 als volgt beantwoord: «... dat de vestiging van de onderdanen van de andere Lid-Staten niet door nieuwe voorschriften aan strengere bepalingen worden onderworpen dan voor de eigen onderdanen gelden...»

Arrest 6/64, Jurisprudentie, X, p. 1199.

(7) Artt. 54 en 63 van het Verdrag.

(8) Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen, nr. 2 van 15 januari 1962, p. 36/62;

(9) Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen, nr. 2 van 15 januari 1962, p. 32/62.

(10) Het Algemeen Programma heeft geen uitwendige werking, maar bindt integendeel alleen de Ministerraad en de andere instellingen van de E.E.G. Moest de Ministerraad door latere richtlijnen van het Algemeen Programma willen afwijken dan dient formeel eerst het Algemeen Programma gewijzigd te worden. Zie o.m. Bijlage bij het E.E.G.-Bulletin nr. 5-1964, p. 28.

(10) Volgens art. 189, al. 3 is een richtlijn verbindend ten aanzien van het te bereiken resultaat voor elke Lid-Staat waarvoor zij bestemd is, doch aan de nationale instanties wordt de bevoegdheid gelaten vorm en middelen te kiezen.

Zie voor meer bijzonderheden, P.H. Kooijmans, De Richtlijn van het Europese Gemeenschapsrecht - Karakter, functie en rechtsgevolg, in Sociaal-Economische Wetgeving, 1967, p. 122 e.v.

(11) Uitgezonderd wanneer de richtlijn het Algemeen Programma zou wijzigen, in welk geval eenstemmigheid zou vereist zijn.

(12) Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen, nr. 2, van 15 januari 1962, p. 32.

(13) De regeringen hebben beroep gedaan op leden van de Balies om in deze werkgroep te zetelen.

(14) Richtlijn 64/220/EEG, Publikatieblad, nr. 56 van 4 april 1964, p. 845;

Richtlijn 64/221/EEG, Publikatieblad, nr. 56 van 4 april 1964, p. 850.

Voor meer bijzonderheden zie H.A. Desmedt, Les deux directives du Conseil de la C.E.E. concernant la police des étrangers, Cahiers de Droit Européen, 1966, no 1, p. 55-71.

(15) Art. 66 verklaart art. 55 ook toepasselijk op het hoofdstuk vrije dienstverlening.

Alleen de Nederlandse afvaardiging verzette zich categoriek tegen de stelling verkondigd door de Duitse - en Luxemburgse afvaardiging.

(16) L. Schaus, La profession d'avocat dans la C.E.E., Journal des Tribunaux, 1962, p. 73.

Deze bewering kan nochtans niet getoetst worden omdat over de voorbereiding van het Verdrag niets bekend is. Notulen noch ontwerpen zijn gepubliceerd.

(17) Zie hierover:

L. Schaus, op. cit., p. 73 e.v.;

J. Collard, La liberté d'établissement des avocats dans la C.E.E., Journal des Tribunaux, 1964, p. 37 e.v.;

S.P. Laguerre, Essai d'une application de l'art. 55 du Traité C.E.E. à une profession libérale: la profession d'avocat, Revue Trimestrielle de Droit Européen, 1966, p. 242;

H. Falconetti, L'avocat est-il exclu de la «libération» des professions prévues au Traité de Rome, Gazette du Palais, 1965, p. 55;

H. Arnold, Anwalt und Gemeinsamer Markt, Anwaltsblatt, 1959, p. 27 e.v.

H. Brangsch, Die Entwicklung des Anwaltsrechts in der E.W.G., Anwaltsblatt, 1962, p. 234;

F. baron van der Feltz, Vrijheid van vestiging en dienstverlening: de vrije beroepen, in op. cit., Europese Monografieën, nr. 4, p. 1/2;

E. Graziadei, Per una Comunità europea degli avvocati, Giurisprudenza italiana, 1967 IV, p. 84 e.v.

(18) In de drie overige officiële Gemeenschapstalen luidt de vertaling van werkzaamheden als volgt: «Tätigkeiten», «activités» en «attività».

(19) Het Economisch en Sociaal Comité en de Vergadering (Europees Parlement) hebben zich eveneens in die zin uitgesproken.

(20) Men moet eerst en vooral een zorgvuldig onderscheid maken tussen een werkzaamheid, die een karakter van openbaar nut vertoont en een werkzaamheid, die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag.

Zie de Crayencour, op. cit., p. 12.

(21) S.P. Laguerre, op. cit., p. 246.

Aldus heeft H. Arnold de — in Duitse advocatenkringen ruim verspreide — mening uitgedrukt als zou de Duitse advocaat — zelfs wanneer hij geen staatsambt uitoefent — steeds een orgaan van de rechtspleging zijn en aldus deelnemen aan het openbaar gezag. Zie H. Arnold, op. cit. p. 28; contra J. Collard, op. cit., p. 39 en Mr. F. baron van der Feltz, op. cit., p. 143. Beide laatste auteurs herinneren eraan dat de advocaat als «helper van de justitie» een particuliere opdracht vervult in de eerste plaats ten behoeve van zijn cliënt.

Anderzijds is het genoegzaam bekend dat in België, Frankrijk en Luxemburg — in tegenstelling met Duitsland, Italië en Nederland — de advocaat in zijn rechtsgebied geroepen kan worden om als plaatsvervangend rechter op te treden.

(22) In België:

— het decreet van 14 december 1810 tot regeling van de uitoefening van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie;

— het decreet van 2 juli 1812 betreffende het pleiten voor de keizerlijke hoven en de rechtbanken van eerste aanleg;

— het koninklijk besluit van 5 augustus 1836 tot regeling van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie;

— het koninklijk besluit van 19 maart 1889 tot wijziging van de regeling betreffende de balie;

— het koninklijk besluit van 19 augustus 1889 houdende wijzigingen in het decreet van 14 december 1810;

— het koninklijk besluit van 13 juli 1912 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 augustus 1889;

— de wet van 30 augustus 1913 tot regeling van het voeren van de titel van advocaat;

— de wet van 25 oktober 1919 op het uitoefenen van het beroep van advocaat;

— het koninklijk besluit van 15 februari 1926 tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 augustus 1913 betreffende de titel van advocaat;

— het koninklijk besluit van 5 juni 1926 tot aanvulling van de regeling van het beroep van advocaat en van de tucht der balie;

— het koninklijk besluit van 19 juli 1935 tot aanvulling van het koninklijk besluit van 5 augustus 1836 tot regeling van het beroep van advocaat en betreffende de tucht van de balie;

— het koninklijk besluit van 28 mei 1937 tot wijziging van de regeling van het beroep van advocaat en de tucht van de balie;

— het koninklijk besluit van 14 augustus 1962 tot wijziging van het koninklijk besluit van 5 augustus 1836 tot regeling van het beroep van advocaat en van de tucht van de balie;

— het koninklijk besluit van 5 maart 1965 tot wijziging van het voornoemd besluit van 5 augustus 1836;

Al deze teksten zullen eerlang opgeheven — en vervangen worden door het Boek III van het Gerechtelijk Wetboek, zie Document 59 (1965-1966) nr. 50 van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

In Duitsland:

— Bundesrechtsanwaltsordnung van 1 augustus 1959, Bundesgesetzblatt, 1959, p. 565 e.v.;

— Deutsches Richtergesetz van 8 september 1961, Bundesgesetzblatt, 1961, p. 1665;

— Gesetz zur Aenderung und Ergänzung kostenrechtlicher Vorschriften van 26 juli 1957, Bundesgesetzblatt, 1959, p. 861;

— Beginselen der deontologie der «Rechtsanwälte» vastgesteld door de Federale Kamer der «Rechtsanwälte» op 2 en 3 mei 1963.

In Italië:

— Regio Decreto van 22 mei 1934, Gazzetta Ufficiale, 30 mei 1934;

— Regio Decreto-Legge van 27 november 1933, Gazzetta Ufficiale, 5 december 1933.

In Frankrijk:

— Décret no 54-406 sur la profession d'avocat van 10 april 1954, Journal Officiel van 11 april 1954, p. 3494.

In Luxemburg:

— Decreet van 23 december 1810;

— Wet van 23 augustus 1882, Pasinomie Luxembourgeoise, 1882, p. 128;

— Wet van 18 februari 1885, Pasinomie Luxembourgeoise, 1885, p. 423;

— Wet van 23 maart 1893, Pasinomie Luxembourgeoise, 1893, p. 583.

In Nederland :

- Wet van 23 juni 1952, Staatsblad, 1952, nr. 356 ;
- Wet van 4 juli 1957, Staatsblad, 1957, nr. 233 ;
- Wet van 29 december 1843, Staatsblad 1843, nr. 66, 67, 68 ;
- (23) De Heer de Crayencour merkt terecht op dat het dan wenselijk zal zijn te onderzoeken of de werkzaamheden, die buiten toepassing van art. 55, al. 1 verklaard zijn, een geheel vormen, dat voldoende « rentabel » is om het voorwerp uit te maken van een maatregel betreffende het vestigingsrecht ; de Crayencour, op. cit., p. 14.
- (24) Zie de Crayencour, op. cit., p. 22-23.
- (25) Deze opinie heeft blijkbaar positieve weerklank gevonden bij de « Commission consultative », zie : « Voeu relatif aux prestations de services émis à Cologne en 1962 et complété à Londres en 1967 ».

(26) De opheffing van de formele discriminaties zou inderdaad niet voldoende zijn. Het is in de eerste plaats met het oog hierop dat art. 57, 2 van het Verdrag voorziet dat coördinatie-richtlijnen zullen vastgesteld worden. Alhoewel bij de opstelling van de Algemene Programma's het niet nodig geacht werd de coördinatie van de wettelijke- en bestuursrechtelijke bepalingen inzake advocaten voorafgaandelijk te laten plaatsgrijpen, kan niettemin beroep gedaan worden op de regel neergelegd in Titel V van het Algemeen Programma « Vestiging » en in Titel VI van het Algemeen Programma « Diensten » waarbij voorzien wordt dat « tegelijk met de opstelling van de richtlijnen tot uitvoering van het Algemeen Programma voor iedere categorie van werkzaamheden zal worden nagegaan of de opheffing van de beperkingen... moet worden voorafgegaan, vergezeld of gevolgd door de onderlinge erkenning van diploma's... alsmede door de coördinatie van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen. »

Daarbij wordt tevens voorzien dat, in afwachting van de coördinatie, overgangsregelingen zouden kunnen worden vastgesteld « welke eventueel het overleggen van een verklaring over de wettige- en daadwerkelijke uitoefening van de werkzaamheden in het land van oorsprong kan inhouden. ».

(27) Zie noot 22.

(28) Zie de merkwaaardige studie « Au Service de la Justice », Etudes réalisées par un groupe de travail de l'Association Nationale des Avocats, Paris, 1967.

(29) de Crayencour, op. cit., p. 24.

(30) Voeu, zie noot 25.

(31) Zie bijlage bij het Huishoudelijk reglement van de Orde der Advocaten van de Balie van Brussel.

(32) Voeu, zie noot 25.

(33) Mr. F. baron van der Feltz, op. cit., p. 140-141 ;

(34) Mr. F. baron van der Feltz, op. cit., p. 138.

(35) de Crayencour, op. cit., p. 24.

Voor meer bijzonderheden aangaande studies en vorming, zie « Au service de la Justice », op. cit., zie noot 28.

(36) de Crayencour, op. cit., p. 24.

(37) Mr. F. baron van der Feltz, op. cit., p. 140.

De auteur waarschuwt de weigerige advocaten, dat het Verdrag ook van toepassing is op diegenen, die zonder advocaat te zijn, een deel van diens werkzaamheden verrichten, bij voorbeeld door het geven van juridische adviezen.

(38) M. Gaudet, Aspects juridiques de la liberté d'établissement dans le Marché Commun, Sociaal Economische Wetgeving, 1961, p. 67 e.v. « L'exercice de cette liberté-là soulève des problèmes d'accueil dans la profession, dans la cité, et dans les cœurs... ».

In België bevat het advocatenkorps circa 3.634 leden ; in Duitsland ± 19.000 leden.

(39) Ir. Everling, Die Rechtsangleichung in der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft auf dem Gebiete des Niederlassungsrecht, in Aktuelle Fragen des Europäischen Gemeinschaftsrechts, 1964, p. 82.

(40) Zie hieromtrent de helderziende voordracht van de Heer M. Gaudet, Directeur-Generaal van de Juridische Dienst van de Europese Commissie, voor de Orde der Advocaten van het Hof van Parijs, (Jur/CEE/97/67).

(41) Mr. F. baron van der Feltz, op. cit., p. 144.

(42) L. Willemetz, Les Barreaux face à l'ouverture du Marché Commun, Le Droit Européen, no. 1, 1958, p. e e.v.

Het Derdenbeslag en de Rekening-Courant in een Financiële instelling.

Het art. 557 van het B.P.R. beschrijft het derdenbeslag als de handeling waarbij de schuldeiser beslag legt in handen van een derde op de gelden en waarden die deze laatste aan zijn eigen schuldenaar mocht verschuldigd zijn.

Zo de beslagene houder is in een financiële instelling van deposito's en bankrekeningen en de opposant op die goederen, zonder nadere bepalingen, beslag laat leggen, kan dit beslag zowel voor de beslagene als de derde beslagene tot zeer onverwachte gevolgen leiden.

Vaak gebeurt het dat het bevelschrift verleend door de Heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg op rekwist van de opposant in algemene bewoordingen « bevel oplegt alle deposito's en/of rekeningen op naam van X... voorlopig onbeschikbaar te stellen... ».

Onmiddellijk rijst de vraag of dergelijk bevelschrift de normale werking van de rekening-courant van de beslagene-handelaar kan tegenwerken? Welke moet de houding zijn van de bank tegenover de beslagene op wiens rekening derdenbeslag gelegd werd? Heeft de bank het recht, onder het voorwendsel van een derdenbeslag, te weigeren tot de betaling over te gaan van wissels, die zijn komen te vervallen en in toepassing b.v. van een disconto-cedentkrediet bij haar gedomicilieerd zijn? Zou de beslagene eventueel voor een dergelijke weigering zijn bankier kunnen verantwoordelijk stellen, op grond van eenzijdige verbreking van de overeenkomst van kredietopening, voor de aanzienlijke schade aan zijn handel gebracht (bv. moniteur der protesten)?

En zo de bank toch tot de betaling overgaat, kan zij dan lastig gevallen worden door de opposant omwille van het niet eerbiedigen van een betekend bevelschrift van de Heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg?

Voorafgaandelijk dient onderstreept te worden dat noch

de rechtspraak noch de rechtsleer, zowel de belgische als de franse, er in geslaagd zijn een definitief antwoord te geven aan dit probleem. Dit des te minder dat er geen eensgezindheid werd bereikt wat betreft de juridische omschrijving van de rekening - courant ⁽¹⁾.

Het blijkt nochtans dat de meerderheid der rechtbanken en auteurs de theorie van de ondeelbaarheid van de rekening - courant aannemen. Ook is het die stellingname die aan de basis ligt van een begin van antwoord op de gestelde vraag, dat zijn uitwerking vindt in de « Nouvelles-Droit Bancaire » nr. 144 en volgende. Die oplossing schijnt niet enkel juridisch goed gestaafd te zijn, maar bovendien het best te beantwoorden aan de economische vereisten van de normale werking van de lopende rekening.

Het is te wensen dat in de toekomst die opinie door een steeds groter aantal vonnissen zou bekrachtigd worden.

Tenslotte dient opgemerkt dat er een onderscheid moet gemaakt worden tussen de gewone bankrekening of depositorekening en de rekening - courant verbonden aan de kredietopening met commercieel karakter.

De eerste rekening brengt geen moeilijkheid op wat de toepassing van het derdenbeslag betreft, daar zij noodzakelijkerwijze een crediteur saldo moet vertonen. De tweede rekening echter heeft tot voorwerp het toekennen van een te verwezenlijken krediet ⁽²⁾ en mag op ieder ogenblik crediteur of debiteur komen te staan, van waar het belang van de juiste draagwijdte van het derdenbeslag op die rekening.

Enkel de werking van deze laatste wordt hier nagegaan.

De oorsprong van de rekening - courant is te zoeken in de praktijk en de noodwendigheden van de internationale handel. De belgische wetgever heeft echter het kontrakt van de rekening - courant niet gedefinieerd noch de uitwerksels er van bepaald. Het juridisch statuut is uitsluitend het werk van de rechtsleer en de rechtspraak.

Het Burgerlijk wetboek bespreekt de rekening-courant niet. Het Wetboek van Koophandel vermeldt haar in zijn art. 581, artikel dat later het artikel 567 van de wet op het faillissement van 18 april 1851 is geworden.

De fiscale wetten verwijzen er nu en dan naar, doch geven er eveneens geen bepaling van.

De rekening-courant mag nochtans bepaald worden als een kontrakt « sui-generis ».

De bank laat aan haar klient de bevoegdheid over te beschikken op haar kassen tot aan een zeker plafond en de gekrediteerde beslist vrijelijk over de opportuniteit de hem ter beschikking gestelde kredietlijn te gebruiken of niet.

Er kan dus niet gesproken worden van een lening in de zin van art. 1892 B.W., daar het kontrakt van kredietopening blijft bestaan onafgezien van de effectieve remises der beloofde fondsen ⁽³⁾. Voert de bank een betalingsopdracht uit van haar gekrediteerde in toepassing van dergelijke kredietopening met commercieel karakter, dan betaalt zij geen « schuld » maar staat alleen een voorschot van fondsen toe. Er bestaat bijgevolg geen schuldvoering ⁽⁴⁾.

Boistel, daarin gevolgd door verschillende auteurs, geeft van de rekening-courant de volgende definitie: « Le compte-courant est une convention par laquelle deux parties stipulent que les créances, qui pourraient naître de leurs relations d'affaires, quand elles entreraient dans le compte, perdront leur individualité propre pour devenir de simples articles de crédit et de débit, de façon que le solde où elles se confondront, sera seul exigible aux époques convenues » ⁽⁵⁾.

Door hun omvorming in gewone krediet- en debet-artikels worden de oorspronkelijke schuldvorderingen en schulden ontdaan van hun individualiteit om opgenomen te worden in één geheel, in een ondeelbare massa. Alleen de eindcompensatie der elementen van die massa bij het afsluiten der rekening zal een saldo naar voren brengen in het voordeel van een der correspondenten ⁽⁶⁾.

Uit het mechanisme van de rekening-courant, zodoende gedefinieerd, springen onmiddellijk de ideeën van novatie en ondeelbaarheid naar voren die aan de basis zullen liggen van de houding die de financiële instelling en derde-beslagene, zal moeten innemen ten opzichte van het derdenbeslag op de commerciële rekening van haar klienten.

Die bijzondere werkwijze van de rekening-courant leidt er toe te zeggen dat zolang de lopende rekening blijft lopen, er geen eisbare of liquide schuldvorderingen zijn en dat het derdenbeslag gedaan op een schuldvordering, reeds in de rekening opgenomen, gedurende die periode geen enkel « actueel » voorwerp kan hebben. Het derdenbeslag zou hoogstens een invloed of uitwerking kunnen hebben op het saldo, dat zal blijken op het ogenblik van het afsluiten der rekening.

Het komt dus voor, — daarin de theorie volgend, uitgewerkt in de « Nouvelles-Droit Bancaire », — dat de bank, aan wie het derdenbeslag betekend wordt, geen einde moet stellen aan de speling van de afgiften en wederzijdse afnemingen der partijen in rekening-courant. Het derdenbeslag zal slechts gevolgen hebben, zoals gezien

op het saldo dat zal blijken bij de conventionele sluiting der rekening, sluiting die echter buiten de bevoegdheid van de opposant valt.

Immers het sluiten van de rekening wordt aanzien als een administratieve akte die buiten de bevoegdheid van de schuleiser valt. Het art. 1166 B.W. dat de zijdelingse vordering inroept, kan hier niet aangehaald worden. Het machtigt de opposant niet zich te substitueren in de rechten van de beslagene om zijn rekening-courant te doen afsluiten. Het kan de opposant geen rechten verlenen tot het stellen van administratieve akten op de goederen van de beslagene ⁽⁷⁾.

Het doel ook van het derdenbeslag als zodanig (dat in zijn eerste fase essentieel bewarend is) sluit de substitutie van de opposant in de rechten van de beslagene uit.

De beslagene wordt door het derdenbeslag niet van zijn schuldvordering onteigend, die alleen voorlopig onbeschikbaar gesteld wordt. De derde-beslagene mag geen tegenstelbare betalingen meer doen aan de beslagene (cfr art. 1242 B.W.) doch dit betekent niet dat de opposant in naam en plaats van de beslagene zou mogen handelen.

Tenslotte dient opgemerkt dat het derdenbeslag geen enkel privaatief recht verleent aan de opposant op de met beslagneming bezwaarde schuldvordering.

Het Oud Recht verleende een voorrecht aan de eerste opposant (art. 178 - Coutume de Paris). Dit werd echter afgeschaft in het Modern Recht onder aanvoering dat die beschouwing een aansporing was tot gerechtelijke vervolging. Die evolutie is een logische gevolgtrekking van het gelijkheidsprincipe, dat moet gelden onder alle chirographaire schuldeisers ⁽⁸⁾.

Moet uit hetgeen voorafgaat besloten worden dat het derdenbeslag op de rekening-courant, geopend met commercieel doel, waardeloos is of dat de derde-beslagene (hier de bank) het eenvoudig over het hoofd kan zien?

Hoegenaamd niet. De bank heeft de verplichting de rechten van de opposant te vrijwaren, die hem op dit gebied degelijk verwittigd heeft met de betekening van het bevelschrift van derdenbeslag, door te zorgen dat geen enkele inschrijving, vatbaar voor vermindering van het later krediteursaldo, in het vervolg zou gebeuren met bedrieglijk inzicht en ten nadele van de beslagleggende schuldeiser.

Anders optreden, zou de bank een quasi-delictuele verantwoordelijkheid doen oplopen, niet zozeer op grond van het niet eerbiedigen van een betekend derdenbeslag dan wel op grond van art. 1382 B.W., dat de herstelling van de berokkende schade oplegt aan wie een fout beging.

Bijgevolg is het noodzakelijk na te gaan of de opnemingen van de tegoeden van de rekening, gedaan na de betekening van het derdenbeslag kunnen aangezien worden als voortvloeiende uit de normale werking van de overeenkomst van rekening-courant, getekend tussen partijen.

Indien er oorspronkelijk werd overeengekomen de rekening-courant te gebruiken met het oog op een kredietopneming van commerciële aard blijkt het wel dat het derdenbeslag op zich zelf niet kan verhinderen dat de beslagene verder beroep blijft doen op de toegestane kredietfaciliteiten. Anders handelen zou de bank er toe brengen zware wanorde te veroorzaken in het verder uitbaten van de handel van de beslagene met als gevolg dat het patrimonium van de beslagene, gemeen pand der schuldeisers, in gevaar zou gebracht worden. Verder dient niet uit het oog verloren dat het derdenbeslag geen afwijkingen kan brengen aan de particuliere verbintenissen tussen de beslagene en de derde-beslagene. ⁽⁹⁾.

De verantwoordelijkheid van de bank in de eerste

plaats gelast met het naleven van de overeenkomst van de rekening-courant afgesloten tussen haar en haar klient, kan niet als zodanig geïnterpreteerd worden als zou zij verplicht zijn de normale werking van de rekening-courant stop te zetten.

Anders te werk gaan, zou niet alleen verdere gevolgen hebben voor de beslagene, dan door het derdenbeslag eigenlijk beoogd wordt, maar ook aan de andere eventuele schuldeisers, die toch niet geprimeerd worden door de opposant, een ernstige schade berokkenen.

Als besluit mag aangevoerd worden dat, naar de algemeene aanvaarde mening, de bank mag doorgaan met voorschotten te verlenen aan de beslagene niettegenstaande het feit dat haar een derdenbeslag betekend werd.

Beslag leggen op een bepaalde individuele schuldvordering heeft geen zin, gezien die schuldvordering eens opgenomen in de rekening-courant, haar individualiteit verliest om deel uit te maken van een onverdeelde massa. Alleen het saldo dat de lopende rekening zal vertonen bij de afsluiting kan voor de opposant in aanmerking komen voor het derdenbeslag. Het ligt echter niet in zijn bevoegdheid die afsluiting te eisen.

De juiste draagwijdte en toepassing van dit principe kan soms heel delicaat zijn, des te meer dat het voor de bank niet altijd zal mogelijk zijn na te gaan of de rekening voor commerciële of persoonlijke doeleinden gebruikt wordt. Doch in geval van misbruik zal de opposant de medeplichtigheid van de derde beslagene moeten bewijzen.

De eenvoudigste oplossing voor de financiële instelling ware natuurlijk het krediet op te zeggen krachtens het reglement der kredietopening⁽¹⁰⁾, waarnaar alle bankverrichtingen verwijzen, maar die uiterste maatregel komt soms zeer ongelegen voor.

Tenslotte en om alle eventueel misverstand of ver-

keerde interpretatie te vermijden, ware de gewenste oplossing in het voordeel van alle geïnteresseerde partijen dat het rekest van de deurwaarder aan de Heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg onmiddellijk het onderscheid zou maken tussen de commerciële- en de gewone zichtrekening. Dit rekest zou zich moeten beperken tot een verzet in handen van de bank, derde beslagene, tegen de uitbetaling of het overhandigen van :

1. de gelden voorkomende op de zichtrekening nr... (in tegenstelling met de commerciële rekening)
2. alle effecten of alle geldverbeeldende waarden, die zich in dezelfde bankinstelling op naam van X..., in bewaring zouden bevinden.

Mr. Georges SOENEN
Advocaat te Brugge.

(1) In dit verband te lezen - Prof. R. Piret - Le compte-courant, étude critique.

(2) L. Frédéricq - Droit Commercial, Tome VIII, L'Ouverture de crédit - page 271.

(3) Frédéricq - Droit Commercial - Tome VIII - nr. 165.

(4) Leurquin - Code de la saisie-arrest - nr. 35 bis.

(5) Boistel : Précis du droit commercial : nr. 880-A.

Zie ook : Les Nouvelles - Droit Bancaire - page 193.
Frédéricq : Droit Commercial - Tome VIII page 271. L'Ouverture de Crédit.

(5) Leurquin : Code de la saisie-arrest, nr. 95.

(7) Eodem sensu de besluiten van Advocaat-generaal Gavalda, die het arrest van het Hof van Parijs dd. 16 maart 1943 voorafgaan.

(8) Colin et Capitant : Cours élémentaire de droit français. De la saisie-arrest. Tome II - page 85.

(9) Van der Gucht - Revue de la Banque 1952 - blz. 175.

Van Maele - Nouvelles - Droit Bancaire no. 300.

(10) Art. 5 van het reglement van kredietopening van een belangrijke financiële instelling bepaalt : « De bank heeft het recht, zonder opzegging, een einde te stellen aan het krediet of dit te schorsen door een gewone aanzegging aan de kredietnemer per aangetekende brief in geval van beslag bij de bank of bij derden ten laste van de kredietnemer. »

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer — 18 mei 1967.

Eerste Voorzitter : M. Bayot.
Raadsheer-verslaggever : Baron Richard
Advocaat-generaal : M. Depelchin
Advocaten : Mrs. Simont en Dassesse

Vennootschappen. — Naamloze vennootschap. — Statuten. — Aanduiding van de persoon die het dagelijks beheer waarneemt. — Met name. — Geoorloofd. — Wijziging tijdens het bestaan van de vennootschap. — Door de algemene vergadering. — Vorm.

De algemene vergadering van de aandeelhouders van een naamloze vennootschap ontleent aan de meest uitgebreide bevoegdheden die zij bezit om de handelingen betreffende de vennootschap te verrichten, het recht om in de statuten met name de personen aan te duiden die het dagelijks beheer waarnemen.

Wanneer de statuten bij de oprichting van de naamloze vennootschap de naam hebben aangegeven van de beheerder aan wie de leiding van deze vennootschap werd toevertrouwd, kan de algemene vergadering van de aandeelhouders, zonder op het normale bestel van de naamloze vennootschap inbreuk te maken, tijdens

het bestaan van de vennootschap in de statuten de aanduiding van een andere persoon opnemen met de meerderheid die de wet voorschrijft voor een wijziging van de statuten.

Naamloze vennootschap van Rothem.
Ninave en Thillaye du Boullay.

Gelet op het bestreden arrest, op 10 maart 1966 door het Hof van beroep te Luik gewezen ;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van artikel 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest op tegenspraak beslist « met tijdelijke terzijdestelling van alle andere of verdere conclusies en met definitieve terzijdestelling wegens grondigheid van alle met dit arrest strijdige conclusies », terwijl het hof van beroep zodoende geen enkele aanduiding geeft aan de hand waarvan kan worden uitgemakkt welke conclusies van partijen dit hof als strijdig met zijn arrest aanziet en het aldus onmogelijk is te onderscheiden welke conclusies van partijen het arrest definitief ter zijde stelt, ofschoon het daarop ter voldoening van artikel 97 van de Grondwet, had moeten antwoorden, zodat, gelet op deze onmogelijkheid om na te gaan of de rechter passend geantwoord heeft op de conclusies van partijen, het arrest niet regelmatig met redenen is ontleed :

Overwegende dat het arrest op grond van de overwegingen die het uiteenzet, enerzijds beslist dat de rechtsvordering van eisers tegen Thillaye du Boullay, tweede verweerder, ontvankelijk is en dat diens aanwijzing bij artikel 13 van de statuten van de eiseres, met de bevoegdheden die dit artikel hem verleent, geen schending oplevert van artikel 63 van de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 30 november 1935; dat het anderzijds de heropening van de debatten beveelt en het doel daarvan omschrijft;

Overwegende dat uit de vergelijking van dit beschikend gedeelte met de conclusies die partijen respectievelijk voor het hof van beroep hebben neergelegd en die regelmatig aan het Hof zijn onderworpen, voortvloeit dat het hof van beroep « met tijdelijke terzijdestelling van alle andere of verdere conclusies en met definitieve terzijdestelling, wegens ongegrondheid, van alle met dit arrest strijdige conclusies » zonder dubbelzinnigheid zegt dat het, onder de vaststelling van hun ongegrondheid, alle met zijn eindbeslissingen strijdige conclusies verworpt en dat het voor het overige de uitspraak uitstelt;

Overwegende dat het middel feitelijk grondslag mist;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artt. 53, 54, 62, 66 en 70, lid 1, 3, 4 en 5, van de wetten op de handelsvennootschappen die gecoördineerd zijn bij koninklijk besluit van 30 november 1935 en titel IX, boek I, van het Wetboek van koophandel vormen, en 97 van de Grondwet.

doordat het arrest « voor recht zegt dat de aanwijzing, bij art. 13 van de in 1966 gecoördineerde statuten van de « naamloze vennootschap van Rothem », van de directeur-generaal René Thillaye du Boullay, met de bevoegdheden die hem bij dit art. 13 worden verleend, geen schending van art. 63, boek I, titel IX van het Wetboek van koophandel oplevert en dus rechtsgeldig is »,

terwijl, *eerste onderdeel*, het arrest aldus niet passend antwoordt op het middel waarin eiseres bij conclusie had doen gelden dat de overeenkomst van 24 oktober 1963, ingeroepen door Ninave en door René Thillaye du Boullay op grond van art. 13 van de statuten gesloten, eiseres niet verbond, namelijk wegens de nietigheid van het voornoemde art. 13, aan welk betoog eiseres in haar hoofdconclusie toevoegde « dat die nietigheid een sanctie is op de onwettigheid van het voornoemde art. 13 in zover dit René du Boullay met name aanwijst als titularis van de bevoegdheden die door de statuten aan de directeur-generaal worden verleend » en dat de statuten van een naamloze vennootschap aan de titularis van een bepaalde functie in de vennootschap weliswaar bijzondere bevoegdheden kunnen toekennen, maar dat de aanwijzing van deze titularis uitsluitend aan de raad van beheer toekomt; dat de aanwijzing van deze titularis door de buitengewone algemene vergadering van 22 december 1955, bij wijziging van art. 13 van de statuten, een inmenging betekent van een orgaan van de vennootschap in de bevoegdheden van een ander orgaan, de raad, welke inmenging, daar zij strijdig is met het bestel van de naamloze vennootschap, onwettelijk is en dienengevolge nietig en zonder waarde »;

en in haar aanvullende conclusie : « ... dat art. 13 van de statuten, dat René du Boullay met name aanwijst als statutaire directeur-generaal, nietig is..., omdat dit beding, in zover het de titularis van de algemene leiding met name aanwijst, strijdig is met het bestel van de naamloze vennootschap krachtens hetwelk deze aanwijzing aan de raad van beheer toekomt » zodat het arrest, dat op deze uitvoerige stelling niet heeft geantwoord, niet regelmatig met redenen is omkleed (schending van art. 97 van de Grondwet);

tweede onderdeel, de algemene vergadering van een naamloze vennootschap weliswaar bevoegd is om in de

statuten van de vennootschap de omvang te bepalen van de bevoegdheden die de raad van beheer aan een bestuurder overeenkomstig art. 63 van de wetten op de handelsvennootschappen mag toevertrouwen, maar de keus van de persoon van deze bestuurder uitsluitend aan de raad van beheer toekomt, welk orgaan wettelijk belast is met het beheer van de vennootschap, en terwijl de algemene vergadering die keus niet kan doen zonder zich, in strijd met de wet in de bevoegdheden van de raad van beheer te mengen, met het gevolg dat art. 13 van de statuten van eiseres nietig is daar het René Thillaye du Boullay met name aanwijst als statutair directeur-generaal, waaruit voortvloeit dat door te beslissen dat de aanwijzing, bij art. 13 der statuten, van de directeur-generaal René Thillaye du Boullay, met de bevoegdheden die hem bij dat art. 13 worden verleend, geen schending oplevert van art. 63 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen en dus rechtsgeldig is, het arrest de in het middel aangeduide bepalingen van de voornoemde gecoördineerde wetten heeft geschonden;

en *derde onderdeel*, zelfs in de onderstelling, des neen, dat de oprichters van een naamloze vennootschap bij de totstandkoming ervan, in de statuten de naam van de directeur-generaal, alsmede diens bevoegdheden kunnen bepalen, deze afwijking van het normale bestel van de naamloze vennootschap niet gedurende het bestaan van de vennootschap in de statuten kon worden opgenomen, daar de algemene vergadering, zelfs met de meerderheid bij de wet voor een wijziging van de statuten bepaald tijdens het bestaan van de vennootschap in de statuten geen bedingen in strijd met het normale bestel van de naamloze vennootschap mag opnemen en, in het onderhavige geval, eiseres is opgericht bij akte van 28 december 1911 en art. 13 van de statuten dat René Thillaye du Boullay met name aanwijst, pas in de statuten opgenomen is door een op 22 december 1955 tot stand gekomen wijziging van de statuten, zodat het arrest, dat beslist dat de aanwijzing, bij voormeld art. 13, van de directeur-generaal René Thillaye du Boullay rechtsgeldig is, de in het middel aangeduide bepaling van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen heeft geschonden;

Wat het eerste onderdeel betreft :

Overwegende dat het arrest, door te verwijzen naar de rechterlijke beslissingen aangegeven in het rechtsgeleerd werk dat het vermeldt, het bestreden beschikkend gedeelte grondt op de overweging dat volgens een vaste rechtspraak de directeur-generaal van een vennootschap niet enkel kan worden belast met het dagelijks beheer, maar in de statuten van de vennootschap met name kan worden aangewezen door rechtstreekse tussenkomst van de algemene vergadering van aandeelhouders die deze statuten opmaakt; dat het arrest aldus, impliciet maar zeker, antwoordt op de in het middel aangevoerde verwering;

Wat het tweede en het derde onderdeel samen betreft :

Overwegende dat art. 55, lid 2, van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen aan de algemene vergadering van aandeelhouders bevoegdheid verleent tot benoeming van de lasthebbers die, krachtens de artt. 53, 54 en 55 van deze wetten, in rade het beheer van de naamloze vennootschap uitoefenen; dat art. 70, lid 1, van deze wetten aan deze vergadering de uitgebreidste macht toekent om de handelingen die de vennootschap aanbelangen, te stellen of te bekrachtigen en dat, volgens het tweede lid van dit laatste art., zoals het bij art. 3 van de wet van 6 januari 1958 vervangen is, die vergadering, tenzij anders is bepaald, de bevoegdheid heeft om in de statuten wijzigingen aan te brengen, zonder

evenwel één van de essentiële bestanddelen van de vennootschap te mogen veranderen, behoudens hetgeen het maatschappelijk doel aangaat, wat hier niet het geval is; dat ten slotte art. 63, lid 1, van dezelfde gecoördineerde wetten bepaalt dat het dagelijks beheer van de zaken van de vennootschap, alsook de vertegenwoordiging van de vennootschap, wat dat beheer aangaat, mogen toevertrouwd worden aan bestuurders, zaakvoerders en andere agenten, al dan niet vennoot zijnde, wier benoeming, ontslag en bevoegdheid bij de statuten wordt geregeld;

Overwegende dat uit deze wetsbepalingen voortvloeit dat de algemene vergadering van de aandeelhouders aan de in de meest uitgebreide bevoegdheden welke zij bezit om de handelingen betreffende de vennootschap te verrichten, het recht ontleent om in de statuten met name de personen aan te duiden die het dagelijks beheer waarnemen;

Overwegende dat, wanneer de statuten bij de oprichting van de naamloze vennootschap, de naam hebben aangegeven van de beheerder aan wie de leiding van deze vennootschap wordt toevertrouwd, die algemene vergadering, zonder op het normale bestel van de naamloze vennootschap inbreuk te maken, tijdens het bestaan van de vennootschap in de statuten de aanwijzing van een andere persoon kan opnemen met de meerderheid die de wet voorschrijft voor een wijziging van de statuten;

Overwegende dat het arrest erop wijst dat de tweede verweerder in zijn conclusie terecht beweert dat zijn aanwijzing als bestuurder, bij art. 13 van de op 22 december 1955 gewijzigde statuten, niet afwijkt van art. 63 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen; dat het arrest, dat aldus de in die conclusie uiteengezette omstandigheden van deze aanwijzing heeft overwogen wettig heeft kunnen beslissen dat de aanwijzing van de tweede verweerder als directeur-generaal, bij art. 13 van de statuten geldig was;

Overwegende dat het middel in geen van zijn onderdelen kan worden aangenomen;

Over het *derde middel*, afgeleid uit de schending van art. 63 van de wetten op de handelsvennootschappen, die gecoördineerd zijn bij koninklijk besluit van 30 november 1935 en titel IX, boek I, van het Wetboek van koophandel vormen, van art. 97 van de Grondwet,

doordat het arrest voor recht zegt dat de aanwijzing, bij art. 13 van de statuten, van de directeur-generaal René Thillaye du Boullay, met de bevoegdheden die dit art. hem verleent, geen schending van art. 63 van de wet op de handelsvennootschappen oplevert, en zulks op grond dat «... in het onderhavige geval, gelet op de gewone praktijk, evenals op de bevoegdheden aan de raad van beheer bij art. 12 toegekend, art. 13 van de statuten van de «naamloze vennootschap van Rothem» aan de directeur-generaal geen enkele bevoegdheid heeft toegekend die verder reikt dan wat in art. 63 van boek I, titel IX, van het Wetboek van koophandel verstaan wordt onder «dagelijks beheer»,

terwijl, eerste onderdeel, het arrest niet antwoordt op het middel waarbij eiseres had doen gelden in haar hoofdconclusie «dat luidens art. 13 van de statuten, met name waar bepaald wordt dat hij belast is met de uitvoering van alle besluiten van de raad...», de directeur-generaal belast is met het dagelijks beheer van de vennootschap; dat, met toepassing van art. 63 van de wet op de vennootschappen, de met het dagelijks beheer van de vennootschap belaste bestuurder het wettelijk orgaan ervan is, doch slechts binnen de grenzen van het dagelijks beheer, dat alleen kan worden overgedragen; dat de verder reikende algemene overdracht van bevoegdheid er ambtshalve kan worden verminderd krachtens de ge-

biedende bepaling van art. 63 van de wet, waarvan de statuten niet mogen afwijken; dat, zoals uiteengezet, de indienstneming van een nieuwe directeur-generaal van het allerhoogste belang was voor de vennootschap en daardoor buiten de grenzen van zijn bevoegdheden als gemachtigde tot het dagelijks beheer, de gedaagde in hoger beroep Ninave niet heeft kunnen in dienst nemen in naam van de conclusieneemster», en in haar aanvullende conclusie «dat, zelfs indien art. 13 van de statuten de zeer ruime betekenis had die René Thillaye du Boullay er wil aan hechten, dit art. toch slechts gevolgen kan hebben binnen de grenzen van het dagelijks beheer, welke grenzen door het sluiten van de bedoelde overeenkomst overschreden zijn (art. 63 van de wet op de handelsvennootschappen)», zodat, het arrest niet regelmatig met redenen is omkleed (schending van art. 97 van de Grondwet),

tweede onderdeel, een verder dan het dagelijks beheer reikende opdracht van bevoegdheden aan de directeur-generaal van een naamloze vennootschap ambtshalve tot binnen deze grenzen worden teruggebracht krachtens de gebiedende bepaling van het in het middel aangeduide art. 63, waarvan de statuten niet mogen afwijken, en derhalve, in zover voor recht wordt gezegd dat de aanwijzing, bij art. 13 van de statuten van eiseres, met de benoemingsbevoegdheid die zelfs verder reikt dan het dagelijks beheer, geen schending van art. 63 van de wet op de handelsvennootschappen oplevert, het arrest uitdrukkelijk het in het middel aangeduide art. 63 schendt;

en *derde onderdeel*, het arrest althans in het onzekere laat of het overweegt dat de bevoegdheden, bij art. 13 van de statuten aan de statutaire directeur-generaal verleent, binnen de grenzen blijven van het dagelijks beheer dan wel integendeel dat zij deze grenzen overschrijden maar verenigbaar zijn met het in het middel aangeduide art. 63, zodat het arrest, ten gevolge van deze dubbelzinnigheid die het toezicht op de wettelijkheid ervan onmogelijk maakt, niet regelmatig met redenen is omkleed (schending van art. 97 van de Grondwet):

Wat de drie onderdelen samen betreft:

Overwegende dat, wanneer het beslist dat art. 13 van de statuten van de eisende vennootschap aan de directeur-generaal, hier tweede verweerder, geen bevoegdheid verleend heeft die de grenzen overschrijdt van wat in art. 63 van het eerste boek, titel IX van het Wetboek van koophandel verstaan wordt onder «dagelijks beheer», het arrest passend en ondubbelzinnig antwoordt op de conclusie van eiseres;

Overwegende dat het arrest, in strijd met wat in het tweede onderdeel van het middel beweerd wordt, niet voor recht zegt dat de aanwijzing, bij art. 13 van de statuten van eiseres, van de directeur-generaal met de benoemingsbevoegdheden «die zelfs de grenzen van het dagelijks beheer overschrijden» geen schending van het voormelde art. 63 oplevert, maar dat deze aanwijzing, met de aan de directeur-generaal verleende bevoegdheden, welke, naar het arrest vaststelt, binnen de grenzen van het dagelijks beheer blijven, geen schending van dit artikel oplevert;

Dat de drie onderdelen van het middel feitelijke grondslag missen;

Over het *vierde middel*, afgeleid uit de schending van de artt. 55, inzonderheid lid 3, van de wetten op de handelsvennootschappen, die gecoördineerd zijn bij koninklijk besluit van 30 november 1935 en titel IX, boek I, van het Wetboek van koophandel vormen, en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest niet passend antwoordt

op het middel waarbij eiseres in haar hoofdconclusie had doen gelden « dat art. 13 van de statuten ook nietig is in zover het René Thillaye du Boullay als statutair directeur-generaal aanwijst, daar deze wijziging, in de statuten op 22 december 1955 aangebracht op inblazing van de belanghebbende, voornaamste aandeelhouder van de vennootschap, als hoofddoel had de bestendigheid van diens ambt in de vennootschap te verzekeren en aldus de regel te ontduiken van de herroepelijkheid « ad nutum » van de beheerders, welke regel de openbare orde raakt », en in haar aanvullende conclusie nader had bepaald « dat de conclusienameester hoofdzakelijk beweert dat de bedoelde overeenkomst van 24 oktober 1963, in haar naam gesloten door du Boullay als statutair directeur-generaal van de « vennootschap van Rothem », de genoemde vennootschap niet kon verbinden en zulks om de dubbele reden dat art. 13 van de statuten waarin René Thillaye du Boullay met name aangewezen wordt als statutair directeur-generaal, nietig is, in de eerste plaats omdat het hoofddoel van deze bepaling van de statuten erin bestond de onherroepelijkheid van René Thillaye du Boullay als beheerder te verzekeren, met overtreding van de regel van openbare orde van de herroepelijkheid « ad nutum » van de beheerders, en vervolgens omdat deze bepaling, in zover zij de titularis van de algemene leiding met name aanwijst, in strijd is met het wettelijk bestel van de naamloze vennootschap, krachtens hetwelk deze aanwijzing tot de bevoegdheid van de raad van beheer behoort... », zodat het arrest niet regelmatig met redenen is omkleed :

Overwegende dat de eerste verweerder, om te antwoorden op het in het middel vermelde verweer van eiseres, heeft laten gelden dat art. 12 van de akte tot oprichting van de vennootschap, die van 1911 dagtekende, aan de bij deze akte aangewezen bestuurder de uitsluitende keuze van het ganse personeel reeds had toegekend evenals het bepalen van hun bezoldigingen en lonen, en dat uit de vergelijking van dit artikel met art. 13 in zijn huidige redactie bleek dat de uitsluitende keuze van het ganse personeel in werkelijkheid sedert 52 jaar het monopolie was van het bestuur, waarbij aldus de nadruk gelegd wordt op het feit dat dit de toestand was zelfs vóór de aanwijzing van de tweede verweerder als directeur-generaal ;

Overwegende dat het arrest, dat zich op de « gewone praktijk » beroept, vaststelt dat de algemene vergadering van 22 december 1955 aan de tweede verweerder niets meer toegekend heeft dan wat reeds sedert 1911 aan de eerste bestuurder van de vennootschap was toegekend ; dat het aldus de bewering van de hand wijst volgens welke die algemene vergadering gehandeld heeft onder invloed van de tweede verweerder, om deze aan het gevaar van een herroeping van zijn mandaat als beheerder te onttrekken ;

Dat het middel feitelijke grondslag mist ;

Om deze redenen,

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt verweerders in de kosten.

HOF VAN CASSATIE

1° Kamer. — 9 september 1965.

Eerste Voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : M. Perrichon.

Advocaat-generaal : M. Dumon.

Advocaten : Mrs. Philips en Struye.

1. **Huwelijksgoederenstelsels. — Wettelijke gemeenschap.** — Man, aannemer, richt een gebouw op voor zijn rekening en die van zijn echtgenote. — Geen contract van aanneming tussen de echtgenoten.

2. **Aannemer. — Aansprakelijkheid van artikelen 1792 en 2270 B.W. — Veronderstelt een contract van aanneming. — Aannemer die een voor eigen rekening gebouwd huis verkoopt. — Geen vrijwaring op grond van artikelen 1792 en 2270 B.W.**

1. *Wanneer de man, aannemer, een gebouw heeft opgericht voor zijn rekening en die van zijn echtgenote, kan uit de enkele omstandigheid dat het gebouw voor rekening van de gemeenschap is opgericht, niet worden afgeleid dat er noodzakelijk een contract van aanneming was tot stand gekomen tussen de man, « aannemer die hij was » en zijn echtgenote, gemeen in goederen. De tussenkomst van de echtgenote is inderdaad geenszins vereist opdat de man, hoofd van de gemeenschap, over de gemene goederen zou kunnen beschikken en een gemeenschappelijk gebouw oprichten of laten oprichten.*

2. *De op de artikelen 1792 en 2270 B.W. gegronde aansprakelijkheid veronderstelt, dat het gebouw in uitvoering van een contract van aanneming werd opgericht en dat aldus ten laste van de aannemer de verbintenissen ontstaan zijn die uit zulk contract ten voordele van een bouwheer voortspruiten. Die verbintenissen kunnen niet ontstaan in het geval dat de aannemer voor eigen rekening bouwt ; als deze dan het huis verkoopt, kan niet wettelijk worden beslist, dat de uit de artt. 1792 en 2270 B.W. voortspruitende vrijwaring in hoofde van de verkrijger volledig van kracht is geworden om reden van de hem door de aannemer gedane verkoop.*

Meganck t./Gerard e.a.

Gelet op het bestreden arrest, op 24 april 1964 door het hof van beroep te Brussel gewezen ;

1. Inzover de voorziening gericht is tegen : Gérard Achille en Hancke Alice :

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1400, 1401, 1402, 1409, 1421, 1427, 1453, 1492, 1792, en 2270 van het B.W. ;

doordat, terwijl eiser verwezen heeft naar het contractueel karakter van de tienjarige aansprakelijkheid van de bouwmeester en de aannemer en aan de vordering van de verweerders Gérard en Hancke tegengesteld heeft dat geen enkel contract van aanneming hem met deze laatste verbonden heeft en dat, daar het litigieus gebouw door hem voor eigen rekening opgericht werd er zelfs geen enkel contract van aanneming tussengekomen is, zodat het in artikel 1792 van het B.W. ten voordele van de bouwheer voorziene recht terzake ontbreekt, het bestreden arrest hem niettemin ertoe veroordeelt aan de verweerders als schadevergoeding de onderscheidene sommen van 143.000 frank en 117.000 frank te betalen ; dat naar luid van de beslissende redenen van het arrest, het litigieus gebouw van de tussen eiser en zijn echtgenote bestaande gemeenschap deel uitmaakte ; er aldus stilzwijgend een contract van aanneming is ontstaan tussen de aannemer, die eiser was, en zijn echtgenote, bouwheer, en deze laat-

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

ste, die tegen hem over een eventuele vordering beschikte op grond van de tienjarige aansprakelijkheid, ze aan haar kopers, de verweerders Gerard en Hancke, heeft overgemaakt;

terwijl, onder het huwelijksvermogensstelsel van de gemeenschap, er, vóór de ontbinding ervan, ten voordele van een van de echtgenoten, wat de gemene goederen betreft, geen rechten kunnen ontstaan, onderscheiden van die van de gemeenschap en voor een aparte vervreemding vatbaar; terwijl de onverdeelde rechten van een van de echtgenoten ten opzichte van een gemeen goed, als zodanig, aan derden niet overdraagbaar zijn, en terwijl het a fortiori aldus toegaat in hoofde van de echtgenote, gemeen in goederen, die macht niet heeft de gemeenschap te beheren en die het recht behoudt ze bij de ontbinding van het huwelijk te verzaken; terwijl door de rechten van de verweerders te rechtvaardigen door de stilzwijgende overdracht van de rechtsoverdracht tot aansprakelijkheid waarover de echtgenote, als bouwheer, zou beschikt hebben tegen eiser die het gemeenschappelijk gebouw opgericht heeft, het bestreden arrest dus de wetsbepalingen welke de gemeenschap beheersen geschonden heeft (schending van de artikelen 1400, 1401, 1402, 1409, 1421, 1427, 1453 en 1492 van het B.W.) en, dienvolgens, de tienjarige aansprakelijkheid van de aannemer aangewend heeft ten voordele van personen die aan elk contract van aanneming vreemd zijn (schending van de artikelen 1792 en 2270 van het B.W.);

Overwegende dat uit de vaststellingen van het arrest volgt dat het gebouw, dat in de loop van de jaren 1950 en 1951, door eiser, aannemer van beroep, voor zijn rekening en voor die van zijn echtgenote opgericht geweest was, van de tussen hen bestaande gemeenschap deel uitmaakte en door hen aan de verweerders, op 30 april 1952, verkocht werd; dat deze laatsten er nooit aanspraak op gemaakt hebben aan hun tegen eiser verrichte rechtsoverdracht een andere grondslag te geven dan de op de artikelen 1792 en 2270 van het B.W. gegronde tienjarige aansprakelijkheid;

Overwegende dat het arrest beslist dat «indien dus geen contract van aanneming tussen hemzelf (eiser) in hoedanigheid van aannemer en hemzelf in hoedanigheid van bouwheer is kunnen ontstaan, er nochtans een, en bij onstentenis van elk instrumentum, stilzwijgend doch noodzakelijk is ontstaan tussen de aannemer die hij was en zijn echtgenote, bouwheer; dat dienvolgens zijn echtgenote, die tegen hemzelf over een eventuele rechtsoverdracht op grond van zijn tienjarige aansprakelijkheid beschikte, ze aan haar kopers, de consorten Gérard en Hancke (hier verweerders) overgedragen heeft»;

Overwegende dat uit de enkele omstandigheid dat het gebouw, opgericht door eiser, die het beroep van aannemer uitoefende, het voor rekening van de gemeenschap geweest is, het arrest niet zonder artikel 1421 van het B.W. te schenden, heeft kunnen afleiden dat er noodzakelijk een contract van aanneming tot stand gekomen was tussen de «aannemer die hij was» en zijn echtgenote, gemeen in goederen;

Dat inderdaad de tussenkomst van de echtgenote geenszins vereist is opdat de man, hoofd van de gemeenschap, over de gemene goederen zou kunnen beschikken en een gemeenschappelijk gebouw oprichten of laten oprichten;

Dat het middel gegrond is;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1234, 1300, 1792, 2270 van het B.W. en 97 van de Grondwet;

Doordat het bestreden arrest eiser veroordeelt tot betaling aan de verweerders, tot herstel van de schade aan het oorspronkelijk door hem opgericht gebouw over-

komen, van de onderscheidene sommen van 143.000 frank en 117.000 frank; dat, naar luid van de redenen van deze beslissing, de bijzondere aansprakelijkheid van de architecten op eiser zou rusten, zelfs indien hij de enige eigenaar zou geweest zijn van het door hem opgericht gebouw, om reden van het karakter van openbare orde van de bepalingen van de artikelen 1792 en 2270 van het burgerlijk wetboek, van de wil van de wetgever in elk geval op de ondernemers de aansprakelijkheid te laten rusten voor de door de eigenaar van het gebouw geleden schade, en van de omstandigheid dat deze schuldverdring van de eigenaar, momenteel verlamd door de vermenging van de hoedanigheden van aannemer en van eigenaar van het werk, na het wegvallen van deze hinderpaal, opnieuw van kracht zou worden,

eerste onderdeel, terwijl deze redenen dubbelzinnig zijn; terwijl, al erkent het de contractuele aard van de door de artikelen 1792 en 2270 van het burgerlijk wetboek bepaalde aansprakelijkheid, het bestreden arrest, dat naar een aansprakelijkheid verwijst welke in elke stand der zaak ten opzichte van om het even welke eigenaar van toepassing is, tegelijkertijd de toepassing van een delictuele of quasidelictuele aansprakelijkheid schijnt in overweging te nemen, en terwijl, daar deze dubbelzinnigheid in de redenen met een gebrek aan redenen gelijkaard, de rechter in feitelijke aanleg aan de verplichting zijn beslissing naar de wil van de wetgever met redenen te omkleden tekortgekomen is (schending van artikel 97 van de Grondwet);

tweede onderdeel, terwijl daar de schuldvermenging een wijze van tenietgaan van de verbintenissen uitmaakt of althans een hinderpaal voor hun uitvoering, zij veronderstelt dat voorafgaandelijk een recht ontstaan is en dat de twee hoedanigheden van schuldeiser en van schuldenaar, oorspronkelijk, werkelijk zou bestaan hebben, vooraleer de schuldverdring door de samenvoeging van gezegde hoedanigheden verlamd zou zijn (schending van de artikelen 1234 en 1300 van het burgerlijk wetboek), en terwijl zij dus het bestaan niet zou kunnen rechtvaardigen van een aansprakelijkheid op het contract van aanneming wanneer, de aannemer het gebouw voor eigen rekening hebbende opgericht, er geen dergelijk contract tussengekomen is (schending van 1792 en 2270 van het burgerlijk wetboek);

Wat het tweede onderdeel betreft:

Overwegende dat het arrest om zijn beslissing te rechtvaardigen, subsidiair inroept dat zelfs indien hij «de enige eigenaar was geweest van het gebouw dat hij opgericht had, hij nog zou moeten instaan voor de bijzondere aansprakelijkheid van de bouwers jegens de oorspronkelijke eisers (hier verweerders)»;

Overwegende dat het arrest, hetwelk aanneemt dat de tienjarige aansprakelijkheid van de bouwers, op de artikelen 1792 en 2270 van het burgerlijk wetboek gegrond, een contractueel karakter heeft, hierop steunt dat, daar de hinderpaal voortspruitende uit de vermenging in hoofde van eiser van de dubbele hoedanigheid van aannemer en van bouwheer en welke tijdelijk de uitoefening van deze aansprakelijkheid lam legde, niet meer bestond op het ogenblik van de verkoop van het gebouw aan verweerders, «de schuldverdring van de eigenaar, welke latent was, opnieuw volledig van kracht wordt»;

Overwegende dat de aansprakelijkheid, op de artikelen 1792 en 2270 van het burgerlijk wetboek gegrond, veronderstelt dat het gebouw in uitvoering van een contract van aanneming opgericht werd en dat aldus ten laste van de aannemer de verbintenissen ontstaan zijn welke uit

dergelijk contract ten voordele van een bouwheer voort-spruiten ;

Dat deze verbintenissen niet kunnen ontstaan in het geval dat de aannemer voor eigen rekening bouwt ;

Overwegende dat, daar de uit de artikels 1792 en 2270 van het burgerlijk wetboek voortspruitende vrijwaring niet in hoofde van de aannemer-verkoper is kunnen ontstaan, het arrest niet wettelijk heeft kunnen beslissen dat deze vrijwaring in hoofde van de verkrijger opnieuw volledig van kracht was geworden om reden van de hem door de aannemer gedane verkoop ;

Dat het middel gegrond is ;

II In zover de voorziening gericht is tegen :

1e de naamloze vennootschap Cofili ;

2e de naamloze vennootschap « Compagnie internationale des Pieux Frankignoul » ;

3e Leyder Joseph ;

Over de grond van niet-ontvankelijkheid van ambtswege door het openbaar Ministerie tegengeworpen die het aanzegde overeenkomstig artikel 17 ter van de wet van 25 februari 1925, aangevuld door artikel 2 van de wet van 20 juni 1953 ;

Overwegende dat de twee door eiseres in haar verzoekschrift ingeroepen middelen niet de redenen becrisiseren die betrekking hebben op de ten opzichte van de verweerders gewezen beslissingen van het bestreden arrest en deze beslissingen niet betreffen ; dat, daar de voorziening geen enkel middel tegen deze laatste opwerpt, zij niet ontvankelijk is ;

Om die redenen,

Vernietigt het bestreden arrest in zover het uitspraak doet over de eis tot aansprakelijkheid door de verweerders Gérard en Hancke tegen eiser ingesteld ;

Verwerpt de voorziening voor het overige en in zover zij tegen de andere verweerders gericht is ;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing ;

Verklaart het arrest bindend voor de vennootschap Cofili, voor de vennootschap « Compagnie internationale des pieux Frankignoul » en voor Leyder Joseph ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Luik ;

Veroordeelt Gérard en Hancke in de kosten van de tegen hen ingestelde voorziening ; veroordeelt eiser in de kosten van de tegen de andere verweerders ingestelde voorziening ; legt ten laste van deze laatsten de kosten welke hun oproeping tot bindendverklaring van arrest betreffen.

HOF VAN CASSATIE

Vacantiekamer. — 24 augustus 1967.

Eerste voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : Ridder de Schaetzen.

Advocaat-generaal : M. Depelchin.

Verkeer. — Art. 17 verkeersreglement. — Stationeerplaats. — Begrip.

De door art. 17 van het verkeersreglement van 30 april 1963 bedoelde stationeerplaats is niet beperkt tot elk van de gedeelten van de grond die een stationerend voertuig kan innemen, maar omvat insgelijks de door-gangen tussen deze gedeelten aangebracht om het op- of afrijden mogelijk te maken.

Zij strekt zich evenwel niet uit tot het gedeelte van de openbare weg, bestemd voor het normaal verkeer,

die langsheen het gedeelte van deze weg loopt dat aldus tot het stationeren is bestemd.

Medaert t./ Périlleux.

Gelet op het bestreden vonnis, op 2 december 1966 in hoger beroep gewezen door de Correctionele Rechtbank te Leuven ;

Overwegende dat de voorziening beperkt is tot de beslissing gewezen over de burgerlijke rechtsvordering ;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikels 97 van de Grondwet, 17 van het koninklijk besluit van 10 december 1958 zoals het vervangen werd door artikel 5 van het koninklijk besluit van 30 april 1963,

doordat het bestreden vonnis zich onbevoegd verklaart om van eisers' burgerlijke vordering kennis te nemen na eerste verweerder te hebben vrijgesproken, om de reden dat gans de ruimte van de Grote Markt als een grote stationeerplaats dient aangezien te worden, en, daar de botsing tussen de autovoertuigen der partijen zich voerde langsheen de afgetekende ruimten voor stationering, het deel van de openbare plaats door eiser bereiden met een stationeerplaats dient gelijkgesteld omdat zij het bereiken van de afgebakende stationeerplaatsen toelaat,

terwijl het autovoertuig van eerste verweerder een manoeuvre uitvoerde door de afgebakende stationeerplaatsen te verlaten en derhalve de voorrang diende toe te staan aan eisers' voertuig, dat zijn weg vervolgde op dat deel der markt dat ter beschikking bleef van alle weggebruikers ;

Overwegende dat het vonnis in feite vaststelt dat het openbaar plein waarop de aanrijding zich voorgedaan heeft een erkend openbaar plein is ;

Overwegende dat het vonnis ook vaststelt dat de plaats van de aanrijding langsheen plaatsen loopt die voor het stationeren van de voertuigen afgeperkt zijn ; dat het hieruit afleidt dat de plaats van de aanrijding deel uitmaakt van een stationeerplaats ;

Overwegende dat zo de door artikel 17 van de wegcode van 30 april 1963 bedoelde stationeerplaats niet beperkt is tot elk van de gedeelten van de grond welke een stationerend voertuig kan innemen, maar insgelijks de door-gangen omvat tussen deze gedeelten aangebracht om het op- of afrijden mogelijk te maken, hij zich evenwel niet uitstrekt tot het gedeelte van de openbare weg, bestemd voor het normaal verkeer, die langsheen het gedeelte van deze weg loopt, hetwelk aldus tot het stationeren is bestemd ;

Dat het middel gegrond is ;

Om deze redenen,

Vernietigt het bestreden vonnis, doch slechts in zover het uitspraak doet over de burgerlijke rechtsvordering ;

Beveelt dat melding van dit arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing ;

Veroordeelt de verweerders in de kosten ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Correctionele Rechtbank te Mechelen, rechtdoende in hoger beroep.

NOOT : Zie, over het begrip stationeerplaats, Cass. 21 augustus 1958 (Pas. 1958, I, 1240) en over de toepassing van art. 17, Cass. 14 september 1964 (Pas. 1965, I, 33) en Cass. 19 november 1965 (Pas. 1966, I, 377).

Verg. art. 112 bis betreffende de afbakening met gele strepen van de plaatsen waar stationerende voertuigen moeten staan. Zie nog Cass. 21 november 1960, (Pas. 1961, I, 316) en Cass. 7 mei 1962 (Pas. 1962, I, 1001).

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 25 april 1967.

Voorzitter : M. Mast,
Raadsheren : M.M. Mees en Adriaens.
Substituut-auditeur-generaal : M. De Leye.
Advocaten : Mrs. D'Hondt en Slosse.

Beroepsorganisatie. — Representatief karakter. — Appreciatie. — Bevoegdheid van het bestuur. — Paritaire comités. — Leden.

Een handelsvennootschap, opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap, kan niet worden aangemerkt als een beroepsorganisatie in de zin van artikel 8 van de besluitwet van 9 juni 1945.

Opdat de vertegenwoordigers van een beroepsorganisatie tot leden van een paritair comité zouden kunnen worden benoemd, is het nodig dat die beroepsorganisatie in het dubbel opgemaakte lijst van kandidaten indient.

Het representatief karakter van een beroepsorganisatie is, enerzijds een feitelijk gegeven dat ter beoordeeling staat van de uitvoerende macht en anderzijds een wettelijke vereiste voor de benoembaarheid van de kandidaten voorgedragen voor benoeming tot leden van een paritair comité. Al behoeft het benoemingsbesluit geen formele motivering, toch moet uit het dossier blijken dat aan dat wettelijk vereiste is voldaan.

Beroepsvereniging voor binnen- en Rijnvaart t./
Belgische Staat (Minister van Tewerkstelling en Arbeid).

Arrest nr. 12.347.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van het koninklijk besluit d.d. 26-6-1964 houdende benoeming van de leden van het Nationaal Paritair Comité voor de Binnenscheepvaart in zover het de leden en de plaatsvervangende leden betreft die de werkgevers vertegenwoordigen; dat dit besluit in het *Belgisch Staatsblad* van 3-7-1964 is bekendgemaakt;

Overwegende dat de verzoekende partij bij brief d.d. 28-1-1964 aan de Minister van Arbeid en Tewerkstelling een dubbele lijst van vier kandidaten als « werkgevers-vertegenwoordigers » toestuurde met het oog op de benoeming van leden van het Nationaal Paritair Comité voor de Binnenscheepvaart; dat zij daarbij wees op de bekendmaking van haar statuten in de bijlagen van het *Belgisch Staatsblad* d.d. 30 november 1963 en op het feit dat zij ongeveer 200 leden telt, die meer dan 250.000 ton scheepsruimte vertegenwoordigen, « het dubbel van en zelfs meerdere malen het aantal van gelijk welke rederijvereniging of schippersbond »; dat de verzoekende partij bij brief van 25 mei 1964 die kandidaatstellingen bevestigde en het representatief karakter van sommige werkgevers-vertegenwoordigers in het algemeen betwistte, hetgeen als antwoord was bedoeld op de notulen van de vergadering van het Nationaal Paritair Comité van 4 juni 1963 waar het representatief karakter van het « Verdedigingscomité van Binnen- en Rijnvaart » betwist werd; dat de voorzitter van het Nationaal Paritair Comité voor de Binnenscheepvaart over het representatief karakter van de verzoekende partij op verzoek van de bevoegde dienst van het Ministerie, bij nota van 17 juni 1964 zijn mening liet kennen;

Overwegende dat het bestreden koninklijk besluit, dat geen van de door de verzoekende partij voorgedragen kandidaten benoemt, alsdan is genomen;

Overwegende dat artikel 8 van de besluitwet van 9

juni 1945 tot vaststelling van het statuut der paritaire comité's luidt als volgt: « De effectieve en plaatsvervangende leden-bedrijfschouffenden en leden-arbeiders van de paritaire comité's worden bij koninklijk besluit benoemd. Te dien einde, worden de beroepsorganisaties die de werkgevers en de werknemers van de betrokken tak van bedrijvigheid vertegenwoordigen, ertoe verzocht binnen een termijn van een maand, een in dubbel opgemaakte lijst van kandidaten voor elke opdracht, voor te leggen »; dat het verslag aan de Regent, dat aan die vermelde besluitwet voorafgaat, onder meer de volgende toelichting geeft: « Het gezag van de Paritaire Comité's berust terzelfdertijd op het vertrouwen en het aanzien welke hun leden genieten in de organisaties waarvan ze tevens de leiders en de lasthebbers zijn en op de vertegenwoordigende aard van die organisaties en dat des te groter is daar deze vrij werden opgericht door een groot aantal bedrijfschouffenden en arbeiders. Dit ontwerp heeft ten doel door een wettelijk statuut dit gezag in feite te wettigen (...) Wat de samenstelling der comité's en de benoemingsprocedure van hun leden betreft, dezen worden gekozen onder de kandidaten, voorgedragen door de beroepsverenigingen die onderscheidenlijk de bedrijfschouffenden en de arbeiders van de tak van bedrijvigheid of van de beroepskategorie terzake vertegenwoordigen. Het zal tot de uitvoerende macht behoren te onderscheiden welke de organisaties zijn met een vertegenwoordigend karakter. Het is een feitelijke kwestie waaromtrent de regering zich zal inlichten door de verschillende betrokken organisaties te raadplegen... »;

Overwegende dat de verzoekende partij doet gelden dat door het bestreden besluit benoemde kandidaten werden voorgedragen door een particuliere onderneming;

Overwegende dat uit de gedane onderzoeksverrichtingen blijkt, dat Albert Verheyen en Gorges Letzer, die door het bestreden koninklijk besluit respectievelijk tot lid en plaatsvervangend lid van het Nationaal Paritair Comité voor Binnenscheepvaart zijn benoemd, voorgedragen werden door de « Unie van Redding en Sleepvaart N.V. » die volgens haar statuten een handelsvennootschap is, opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap; dat die handelsvennootschap niet kan worden aangemerkt als een beroepsorganisatie in de zin van artikel 8 van de besluitwet van 9 juni 1945; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partij, op grond van de inlichtingen verschaft door de onderzoeksverrichting, doet gelden dat de beroepsvereniging van Belgische Redders en Scheepseigenaars geen tweede lijst van kandidaten heeft ingediend, hoewel zij daartoe herhaaldelijk werd uitgenodigd door de tegenpartij; dat zij hieruit afleidt dat ook op dit punt artikel 8 van de vermelde besluitwet niet werd nageleefd;

Overwegende dat op voordracht van de vermelde beroepsvereniging Theofiel Bruggeman en Baptist De Grauwe tot leden en Jozef Ghijsels en Charles Huygebaert tot plaatsvervangende leden in het Nationaal Paritair Comité door het bestreden koninklijk besluit zijn benoemd; dat de vermelde beroepsvereniging inderdaad geen in het dubbel opgemaakte lijst van kandidaten heeft ingediend; dat het middel derhalve gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partij het representatief karakter betwist van sommige beroepsorganisaties op wier voordracht leden-bedrijfschouffenden van het paritair comité door het bestreden besluit zijn benoemd, en dat zij tevens doet gelden dat haar eigen kandidaten op onaanvaardbare gronden werden geweerd als zijnde voorgedragen door een niet representatieve beroepsorganisatie; dat zij betoogt dat beroepsverenigingen die minder leden tellen dan zij zelf twee vertegenwoordigers in het paritair comité hebben bekomen;

Overwegende dat het representatief karakter van een

beroepsorganisatie enerzijds een feitelijk gegeven is, dat ter beoordeling staat van de uitvoerende macht, anderzijds, een wettelijk vereiste voor de benoembaarheid van de voorgedragen kandidaten; dat, al behoeft het benoemingsbesluit geen formele motivering, uit het dossier moet blijken dat aan dat wettelijk vereiste is voldaan; dat het dossier, behalve bovenbedoelde nota d.d. 17 juni 1964 van de voorzitter van het Nationaal Paritair Comité, geen enkel stuk bevat dat gewag maakt van het al dan niet representatief karakter van beroepsorganisaties die kandidaten hebben voorgedragen; dat in die nota, welke alleen over de verzoekende partij handelt, wordt toegegeven, dat deze een nogal groot aantal leden telt, de mening wordt uitgesproken dat dit uit te leggen is door het gering bedrag van de jaarlijkse bijdrage — vijftig frank —, betwijfeld wordt dat de vereniging met de opbrengst daarvan een enigszins doelmatige activiteit kan ontplooiën, voorts erop wordt gewezen dat de vereniging niet vertegenwoordigd is in het vrachtencomité, om tot de conclusie te komen dat zij tot dusver niet bewezen heeft werkelijk representatief te zijn; dat zelfs al mocht worden aangenomen dat hierin de reden ligt waarom de verzoekende partij als niet representatief werd beschouwd en de door haar voorgedragen kandidaten werden geweerd, bewuste nota geen bescheid geeft over de vraag of tot het representatief karakter van de overige beroepsorganisaties, die de benoemde kandidaten hebben voorgedragen, werd besloten op daartoe dienstige gronden noch zelfs ervan laat blijken dat hun representatief karakter werd onderzocht; dat het de Raad van State derhalve niet mogelijk is na te gaan of aan bovenbedoeld wettelijk vereiste is voldaan.

Besluit :

Artikel 1. — Het koninklijk besluit van 26 juni 1964 is vernietigd in zover daarbij de leden en de plaatsvervangende leden zijn benoemd die in het Nationaal Paritair Comité voor de Binnenscheepvaart de werkgevers vertegenwoordigen.

Artikel 2. — Dit arrest zal bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 30 november 1966.

Voorzitter : M. Van der Haegen.

Raadsheren : M.M. Huyghebaert en Roevens.

Openbaar ministerie : M. Leytens.

Advocaten : Mrs. Favart, Nemery de Bellevaux en Schöller.

Onrechtmatige mededinging. — Slogan. — Bescherming. — Vereisten. — « Le riz qui ne colle jamais ». — Eigenschap van elke behoorlijke soort rijst. — Banale aanduiding. Geen verwarring mogelijk.

Reclamevormen en -thema's van een mededinger mogen nagebootst worden in zover ze niet het voorwerp uitmaken van een industriële eigendom of auteursrecht. Maar reclameformules kunnen gerechtelijke bescherming genieten wanneer ze van originaliteit getuigen en van die aard zijn dat ze een blijvende gedachtenassociatie doen ontstaan tussen de reclame en de onderneming of de produkten, of wanneer de namaking van de reclamevorm een verwarring tussen de produkten of tussen de ondernemingen tot gevolg heeft.

Dit beginsel vindt toepassing op slogans. Deze dienen enkel beschermd te worden wanneer ze door hun ori-

ginaliteit, gepaard aan bondigheid, de geest van het publiek zo boeien dat een rechtstreeks en nauw verband ontstaat tussen de eenmaal gelezen slogan en de aangeprezen onderneming of produkten.

Die bescherming kan niet worden verleend voor de zin « le riz qui ne colle jamais », die maar een eenvoudige en banale aanbeveling is van een der voornaamste eigenschappen van rijst, waarop vroeger reeds in receptenboeken de nadruk werd gelegd en die van elke behoorlijke rijst mag gevraagd worden. De banaliteit van de zin belet dat er een associatie tot stand komt, en er bestaat ten deze geen gevaar voor verwarring of misleiding. Het zou onrechtvaardig zijn andere verkopers van rijst het recht te ontzeggen een belangrijke eigenschap van rijst op dezelfde wijze te vermelden.

P.V.B.A. Resta t./ Rizeries N. & C. Boost.

Gezien in regelmatige uitgifte de beslissing dd. 13 mei 1965 van de Voorzitter der rechtbank van koophandel te Brussel, waartegen, op 30 juni 1965, binnen de wettelijke termijn, een naar de vorm regelmatig beroep werd aangekend;

Overwegende dat de vordering van appellante ertoe strekt geïntimeerde te horen veroordelen om geen gebruik meer te maken in haar publiciteit en handelsdocumenten van de slogan « le riz qui ne colle jamais » of « le riz qui ne colle pas » ;

Overwegende dat de eerste rechter de eis van appellante ongegrond heeft verklaard ;

Overwegende dat appellante, sedert april 1962, geïntimeerde heeft opgevolgd als uitsluitend verdeler voor België en het Groothertogdom Luxemburg van de rijst « Uncle Ben's » van Amerikaanse oorsprong en dat zij dit produkt sindsdien op de markt heeft gebracht en verkocht onder de bewoordingen « le riz qui ne colle jamais » ;

Overwegende dat geïntimeerde harerzijds vanaf begin 1962 de verkoopster is geworden van een ander Amerikaanse rijst « Parbo Bosto » genoemd ;

Overwegende dat appellante aan geïntimeerde verwijt, sedert maart 1965, haar slogan te hebben overgenomen, namelijk met volgende publicitaire vermelding te gebruiken : « le riz géant Bosto qui ne colle pas » ;

Overwegende dat zij tot staving van haar stelling aanvoert dat de door haar uitgedachte reclamespreuk niet alleen een origineel karakter bezit, maar dat deze door het veelvuldig en algemeen gebruik tevens een onmiskenbare associatie met het door haar verkocht produkt heeft verkregen en een onbetwistbare notoriëteit heeft verworven ;

Overwegende dat zij verder opmerkt dat geïntimeerde door haar handelswijze een akte heeft begaan strijdig met de eerlijke gebruiken in handelszaken, van aard om verwarring te stichten tussen de produkten door partijen respectievelijk verkocht ; dat volgens appellante, het derhalve past, aan geïntimeerde verbod op te leggen verder gebruik te maken van bedoelde slogan, op grond van het Koninklijk besluit van 23 december 1934 ;

Overwegende dat uit eerbied voor de vrijheid van de handel en van een eerlijke en gezonde concurrentiegeest, algemeen wordt aanvaard dat publiciteitsvormen en thema's van een mededinger nagebootst mogen worden, in zover ze niet het voorwerp uitmaken van een nijverheidseigendom of auteursrecht ;

Overwegende dat publicitaire formules nochtans gerechtelijke bescherming genieten wanneer ze van originaliteit getuigen en van aard zijn om een blijvende gedachtenassociatie te doen ontstaan tussen de publiciteit en de onderneming of produkten waarop ze betrekking hebben of wanneer de namaking van de publiciteitsvorm door een tweede gebruiker een gevaar voor verwarring tussen

de verkochte produkten of tussen de ondernemingen voor gevolg heeft;

Overwegende dat dit beginsel toepassing vindt op de slogans die enkel gerechtelijk dienen beschermd te worden wanneer ze door hun originaliteit gevoegd bij hun bondigheid, de geest van het publiek zodanig weten te boeien dat een rechtstreeks en nauw verband ontstaat tussen de eenmaal gelezen slagzin en de onderneming of de produkten door hem aanbevolen;

Overwegende dat nu wat de bewoordingen door appellante aangewend betreft «le riz qui ne colle jamais» dient overwogen te worden, met de eerste rechter, dat deze slechts een eenvoudige of banale aanbeveling uitmaakt van een der voornaamste eigenschappen van de aangeboden koopwaar;

Overwegende dat desbetreffend dient aangestipt te worden dat uit de door geïntimeerde overgelegde documentatie blijkt dat, vóór het gebruik door appellante van de litigieuze slogan, in talrijke publiciteiten en receptenboekjes reeds de nadruk werd gelegd op de hoedanigheid, die van een behoorlijke rijst moest vereist worden, namelijk «son aptitude à ne pas coller»;

Overwegende dat de hogerbesproken banaliteit eveneens belet dat tussen de door appellante ingeroepen bewoordingen «le riz qui ne colle jamais» en haar produkten een onmiskenbare associatie zou ontstaan;

Overwegende dat dienaangaande opmerking verdient dat in de publiciteit van appellante de naam van haar produkt «Uncle Ben's» in zeer grote letters op de voorgrond wordt gesteld en het voornaamste uitmaakt waar de publicitaire formule in kleinere letters wordt gedrukt en blijkbaar een secundaire rol speelt;

Overwegende dat ter zake evenmin gevaar bestaat voor verwarring of misleiding;

Overwegende dat desbetreffend kenschetsend voorkomt hoe beide partijen steeds de nadruk leggen op de wederzijdse namen van hun produkten «Uncle Ben's» enerzijds en «Parbo Bosto» anderzijds;

Overwegende dat indien een onderscheid dient gemaakt te worden tussen het merk van het produkt en de slogan die vooral tot doel heeft het produkt te roemen en het van gelijkaardige waren te onderscheiden, de bescherming van de slagzin zich nochtans enkel opdringt waar deze een origineel en opvallend karakter vertoont;

Overwegende dat het groot verschil bestaande tussen het algemeen uitzicht der verpakkingen van appellante en deze van geïntimeerde eveneens alle mogelijkheid van verwarring uitsluit zowel wat het aangeboden produkt betreft als wat de eenzelve van de verkoper aan gaat;

Overwegende dat uit de omstandigheid dat geïntimeerde vóór maart 1965 andere publicitaire formules heeft aangewend niet mag afgeleid worden dat aan de vermelding van appellante «le riz qui ne colle jamais» een originaliteit of voorrecht werd toegekend;

Overwegende dat de litigieuze slogan des te min bescherming verdient daar hij op banale wijze een belangrijke eigenschap van de rijst onderlijnt dat talrijke andere rijsten kenmerkt, zodat het onrechtvaardig zou zijn aan de verkopers dezer gelijkaardige produkten het recht te ontzeggen deze hoedanigheid op dezelfde banale wijze te vermelden;

Overwegende dat de opvattingen van het «Rice Council» en het publiciteitsagentschap «Advertising International Bates» klaarblijkelijk door handelsdoeleinden worden beïnvloed en overigens geenszins als doorslaggevend voorkomen;

Overwegende dat uit het vooroverwogene blijkt dat het beroep alle grond mist;

Om deze redenen,

Het Hof:

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935;
Alle andere of strijdige besluiten verwerpend;
Ontvangt het beroep, doch verklaart het ongegrond;
Bevestigt derhalve de aangevochten beslissing en veroordeelt appellante tot de kosten van beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN.

Bevel van de Voorzitter. — 9 november 1967.

Voorzitter: M. Croonen.

Advocaten: Mrs. Bellekens (Antwerpen), Van Damme (Brugge) en Houtekier.

1. Derdenbeslag. — Verlof van de rechter. — 2. Verzoek tot intrekking van het derdenbeslag. — 3. Onbevoegdheid van de voorzitter, op grond van artikel 806 W.B.R.

1. De schuldeiser, die derdenbeslag wil leggen en geen titel heeft, mag aan de rechter van de woonplaats van de schuldenaar, of zelfs van de woonplaats van de derdenbeslagene, toelating vragen tot het leggen van derdenbeslag (art. 558 W.B.R.).
2. De schuldenaar kan, binnen de veertien dagen na de aanzegging van dit beslag, aan de Magistraat die deze machtiging gegeven heeft, de intrekking ervan vragen (art. 635 bis W.B.R.).
3. Dit verhaal sluit elke andere vordering dan deze ten gronde uit. De Voorzitter is derhalve onbevoegd om, in kortgeding en als voorlopige of spoedeisende maatregel, op grond van art. 806 W.B.R., van een vraag tot handlichting van het derdenbeslag te kennen.

P.V.B.A. Van Hool en Z. t./ N.V. Bato, A. De Loof en N.V. Kredietbank.

Aangezien eiseres bij geregistreerde exploten van drie en vier oktober negentien honderd zeven en zestig van gerechtsdeurwaarders Jean Royer van Antwerpen en Alois Albert Scharpé van Brugge de verweerders in kortgeding liet dagvaarden teneinde opzichtsens eerste verweerster, de machtiging verleend op 31 juli 1967 door de heer Voorzitter der Vacatiekamer van de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge, te horen intrekken en binnen de 24 uur van het te verlenen bevel, handlichting te horen verlenen van de bewarende beslagen onder derden in handen van tweede en derde verweerders sub. a., gelegd op 31 juli 1967 en in handen van derde verweerster sub. b. gelegd op 1 augustus 1967, en bij gebreke hieraan te voldoen, het te verlenen bevel als handlichting te doen gelden; tweede en derde verweerders sub. a. en b., zich de te vellen beslissing gemeen en tegenstelbaar te horen verklaren; eerste verweerster zich tot de kosten te horen verwijzen; akte aan eiseres te horen verlenen van het voorbehoud dat zij maakt van alle zulkdanige schade, zowel morele als materiële welke zij ingevolge deze beslagen heeft geleden;

Aangezien eiseres tot staving van haar vordering laat gelden dat op verzoekschrift van eerste verweerster, de N.V. Bato, een bevelschrift, uitvoerbaar op de minuut werd verleend op grond van art. 558 W.B.R., de 31e juli 1967 door de heer Voorzitter van de Verlofkamer van de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge waarbij aan de N.V. Bato machtiging werd verleend, in handen van de heer André De Loof, wonende Gistelsteenweg 28 te Sint Andries, tweede verweerster, van de N.V. Kredietbank, bijhuis Brugge, derde verweerster sub. b., en voor gelijk welke andere derde, beslag onder derden te leggen op de wissel door de heer Andrée Deloof voornoemd, ten

behoefte van eiseres aanvaard, tot beloop van 3.000.000 frank en vervallende op één augustus 1967 en op alle andere sommen, waarden en schulden welke de derde beslagene uit gelijk welken hoofde aan de eiseres mochten verschuldigd zijn of worden, dit om de N.V. Bato de betaling te verzekeren van de schuldvordering van 5.430.000 frank, onder voorbehoud van vermeerdering of vermindering, evenals de gebeurlijke intresten en gerechtskosten, voorlopig geraamd op 10.000 frank;

Dat bij exploten van 31 juli 1967 en 1 augustus 1967, eerste verweerster zowel bij de heer André Deloof als bij de N.V. Kredietbank in haar maatschappelijke zetel te Antwerpen en haar bijhuis te Brugge, beslag legde op alle sommen en waarden die aan eiseres behoorden of die aan eiseres verschuldigd waren;

Dat bij akte van 7 augustus 1967, het derde beslag werd aangezegd aan eiseres en dat er tevens gedagvaard werd voor de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, in geldigverklaring van dit derde beslag en in ontbinding van de overeenkomst waarbij door eiseres op 20 februari 1967 aan eerste verweerster, vijf autocars « Fiat » grote luxe, type 304 « Eligo » met luchttafkoeling werden verkocht tegen de eenheidsprijs van 1.360.000 frank met de taks en in terugbetaling aan eerste verweerster van de som van 930.000 frank en tevens in teruggave van de wissel van 3.000.000 en in betaling van een schadevergoeding van 1.500.000 fr.

Aangezien eiseres voorhoudt dat de verleende toelating moet worden ingetrokken en handlichting dient verleend voor de gelegde beslagen, daar de beweerde schuld van eiseres ten opzichte van eerste verweerder, en die zij formeel betwist, niet vaststaat en zich in elk geval herleidt tot een louter geldelijke prestatie waarvan de gebeurlijke betaling niet in gevaar is, wat eerste verweerder overigens niet aantoon, vermits het reeds bestaande patrimonium van eiseres elke mogelijke insolventie uitsluit, en daarenboven het bedrag van 3.000.000 frank, het bedrag is van de door tweede verweerder aangenomen wissel, die op dit ogenblik nog niet werd betaald;

Dat eiseres eindelijk laat gelden dat waar het beslag werd gelegd in handen van de Kredietbank te Antwerpen, dit beslag alleszins een overschrijding is van het bevel verleend op 31 juli 1967, vermits alleen toelating werd verleend beslag te leggen in handen van de Kredietbank, bijhuis Brugge, en gelijk welke andere derde, zodat het beslag gelegd bij de N.V. Kredietbank te Antwerpen, waarvoor, naar de mening van eiseres, de voorzitter van de Rechtbank te Brugge alleszins onbevoegd was, een feitelijkheid uitmaakt, welke teniet moet worden gedaan;

Aangezien eerste verweerster ten overstaan van de ingestelde vordering, de bevoegdheid van de voorzitter dezer Rechtbank terzake betwist en in dit verband laat gelden dat naar luid van art. 635bis van het W.B.R., de schuldenaar binnen de veertien dagen na de aanzegging, welke hem van het beslag gedaan is geworden, aan de Magistraat, die de machtiging tot beslaglegging heeft verleend, de intrekking hiervan kan vragen door hem, die beslag gelegd heeft, met dat doel voor de Magistraat te dagvaarden; dat indien de Rechter die van de zaak kennis moet nemen, de voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg of de voorzitter van de Rechtbank van koophandel is, de eis ter terechtzitting in kortgeding wordt voorgebracht;

Dat om te kennen van de vraag tot intrekking van het verleende bevelschrift op grond van artikel 635 bis W.B.R., de voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg van Brugge alleen bevoegd is en in deze aangelegenheid art. 567 W.B.R. niet van toepassing is;

Aangezien eiseres echter voorhoudt dat haar vordering niet alleen de intrekking van de machtiging nastreeft, maar ook de handlichting van het beslag tot voorwerp heeft en deze eis gesteld is en deze vordering gevoerd

wordt, gezien de hoogdringendheid, op grond van artikel 806 W.B.R.;

Aangezien de stelling van eiseres niet kan bijgetreden worden;

Dat inderdaad het verhaal beoogd door art. 635bis W.B.R., klaarblijkelijk door de wetgever werd ingevoerd om de schuldenaar in de mogelijkheid te stellen vóór of tijdens de rechtspleging ten gronde, de intrekking van het beslag gelegd op grond van de machtiging aan de schuldeiser verleend door de Voorzitter van de Rechtbank, handelend in de uitoefening van zijn willige rechtsmacht, de intrekking van het beslag te vorderen en meteen het beslag ongedaan te maken, verhaal dat voorheen wel door een bepaalde rechtspraak werd aanvaard door middel van een vordering in kortgeding, maar waarvan de rechtsgrond door de rechtsleer werd betwist;

Aangezien door het invoeren van het verhaal bedoeld bij artikel 635bis W.B.R., de wetgever ontegensprekelijk een einde heeft willen stellen aan de uiteenlopende rechtspraak terzake verhaal van de schuldenaar-beslagene en een bijzondere procedure onderworpen aan bepaalde voorwaarden van tijd en bevoegdheid, heeft willen invoeren in verband met het beslag gelegd door de schuldeiser op grond van de machtiging hem verleend door de Voorzitter van de Rechtbank;

Dat door het invoeren van dit verhaal, de wetgever ook klaarblijkelijk, elk andere vordering dan deze ten gronde, heeft willen uitsluiten, zodat de vordering in kortgeding, zoals door eiseres wordt gevoerd op grond van artikel 806 W.B.R., niet ontvankelijk is;

Aangezien derhalve het door eerste verweerster aangevoerde middel van onbevoegdheid, ten aanzien van de ingestelde vordering op grond van artikel 635bis W.B.R., gegrond is en dat de vordering, voor zoveel zij is ingesteld op basis van artikel 806 W.B.R., niet ontvankelijk is;

Aangezien de beschikking van artikelen 2.34.36.37.40.41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd;

Om deze redenen,

Wij, M. Croonen, Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, zetelende in kortgeding, bijgestaan door A. Logan-Opdebeeck, griffier, verlenen verstek tegen tweede en derde verweerders en voor het voordeel:

— Verklaren ons onbevoegd voor zover de vordering gesteund is op grond van 635 bis W.B.R.

— Verklaren de vordering niet ontvankelijk voor zover zij is ingesteld op basis van artikel 806 W.B.R.

Veroordelen eiseres tot al de gedingkosten.

NOOT: Zie dienaangaande: Braas, Procédure d'ouverture des successions et voies d'exécution, n°420 en volgende; Répertoire pratique de droit Belge, V° Saisie-Arrêt, N° 789 en volgende; contra Van Lennep, Handboek van procedure, Deel V, bl. 285.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE BRUSSEL

11 oktober 1967.

Alleenrechtsprekend rechter: M. Moulin.
Substituut - Procureur des Konings: Torfs.
Advocaat: Mr. Houtekier.

Militaire strafrechtbank. — Rijkswachter. — Misdrijf tijdens verkeersdienst. — Art. 23 en 25 wetboek op de militaire strafrechtspleging. — Bevoegdheid van correctionele rechtbank.

De rijkswachters zijn, ratione personae, aan de bevoegdheid van de militaire rechtbanken onderworpen. Art. 23

wet van 15 juni 1899 maakt hierop een uitzondering voor zover het een verkeersmisdrijf betreft. De militaire rechtbank is echter, krachtens art. 5 wet van 27 februari 1958, opnieuw bevoegd indien het verkeersmisdrijf in bevolen dienst werd gepleegd, tenzij het misdrijven betreft in verband met de gerechtelijke dienst bij de rechtbanken of misdrijven in verband met de administratieve politie (art. 25 wet van 15 juni 1899). De administratieve politie heeft tot doel de openbare orde te handhaven en het plegen van misdrijven te voorkomen.

O.M. t./ G.

Overwegende dat beklaagde vervolgd wordt uit hoofde van een wanbedrijf (slagen of verwondingen door onvoorzichtigheid) en wegens een overtreding aan het reglement op het verkeer;

Overwegende dat beklaagde in besluiten de bevoegdheid van de Rechtbank betwist omdat hij de feiten gepleegd heeft tijdens zijn dienst, toen hij aan het stuur was van een dienstwagen van de Rijkswacht en dat artikel 23 van het Wetboek op de militaire strafrechtspleging uitdrukkelijk zou voorzien hebben dat de gewone rechtbanken niet bevoegd zijn wanneer inbreuken op de wetten en reglementen inzake het verkeer door de rijkswachters begaan zijn tijdens de dienst;

Overwegende dat beklaagde een brigadier van de Rijkswacht is, die met «verkeersdienst» bevolen was;

Overwegende dat hij bijgevolg in hoofdrode belast was met een zending van administratieve burgerlijke politie, het is te zeggen toezicht op het verkeer uit te oefenen, maar ook met een zending van gerechtelijke politie: opsporen van de misdrijven inzake verkeer gepleegd;

Dat inderdaad de administratieve politie als doel heeft de openbare orde te handhaven met voornamelijk het plegen van misdrijven te voorkomen;

Dat integendeel de gerechtelijke politie als doel heeft de opsporing van de misdrijven die niettegenstaande de administratieve politie gepleegd zijn (Raadpleeg daaromtrent Marchal et Jaspar -Droit criminel t. II nr. 3007 en Wetboek van 3 brumaire an IV);

Overwegende dat artikel 25 van het Wetboek op de militaire rechtspleging uitdrukkelijk voorziet dat de rijkswachters door de gewone rechtbanken moeten gevonnist worden wat betreft de uitoefening van de administratieve politie;

Dat wat betreft de misdrijven gepleegd gedurende het opsporen van de misdrijven, de rijkswachters ook onderworpen zijn aan de gewone rechtbanken (Cassatie 25 juni 1907 Pas. I 306);

Overwegende dat het wanbedrijf waarvan sprake (schending van artikels 418-420) niet alleenlijk gepleegd werd gedurende of ter gelegenheid van zijn dienst, maar dat het wanbedrijf in rechtstreekse betrekking is met zijn dienst als chauffeur van de dienstwagen van de Rijkswacht;

Overwegende bijgevolg dat de correctionele rechtbank bevoegd is om kwestieus wanbedrijf door artikels 418-420 voorzien en gepleegd in de feitelijke omstandigheden van de zaak te vonnissen (vergelijk met Cassatie 4 november 1959 Pas. 1960 I 266 J.T. 1960, 391);

Dat de correctionele rechtbank ook bevoegd is wat betreft de overtreding aan het reglement op het verkeer, dat samenhangend is;

Overwegende dat artikel 25 van het Wetboek op de militaire rechtspleging blijkbaar boven de bepalingen van art. 23 (door de wet van 27 februari 1958 gewijzigd) gaat;

Dat, moest men het tegenovergestelde aannemen, dan zou toch de burgerlijke rechtbank bevoegd zijn bij toe-

passing van artikel 26 gewijzigd door artikel 15 van de wet van 30 april 1919;

Overwegende dat artikel 3 van het reglement aan een brigadier van de Rijkswacht de hoedanigheid van officier van de gerechtelijke politie niet geeft; dat artikel 483 van het Wetboek van strafrechtspleging niet toepasselijk is (vergelijk met Cassatie 13 oktober 1952 Pas. 1953 I 57);

Overwegende dat de betichtingen A en B bewezen zijn;

Overwegende dat de ten laste van de beklaagde sub. littera B weerhouden inbreuk het sub. littera A bedoeld gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg uitmaken, dat alleen de zwaarste straf dan ook dient te worden uitgesproken;

Overwegende dat de beklaagde nog geen veroordeling heeft ondergaan tot een criminele straf of tot hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden; dat de omstandigheden van de zaak daarenboven de reclassering van de beklaagde laten verhopen in de hiernabepaalde voorwaarden van uitstel der tenuitvoerlegging van de straf;

Om deze redenen (....)

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 25 oktober 1967.

Voorzitter: M. Goossens.

Referendaris: M. Quanjard.

Advocaten: Mrs. Sneyers en Vermeylen loco Van der Straten.

Faillissement. — Volmachtwet van 31 maart 1967. — Maatregelen met het oog op een juistere heffing van de belastingen. — K.B. van 23 mei 1967 dat art. 447 faillissementswet niet toepasselijk verklaart op de wettelijke hypotheek. — Onwettelijk.

Een van de belangrijkste basisprincipes van het faillissementsrecht is de bescherming van alle schuldeisers door hun volkomen gelijkschakeling in de uitoefening van hun rechten op het patrimonium van de gefailleerde. Die gelijkschakeling wordt geconcretiseerd o.m. door de artikelen 444 tot 448 faillissementswet, waardoor de zekerheden niet worden opgeheven of ontnomen, maar wel aan bepaalde voorwaarden onderworpen opdat ze aan de gewone schuldeisers zouden tegenstelbaar zijn.

Art. 8 van het K.B. van 23 mei 1967 dat beschikt dat art. 447 faillissementswet niet van toepassing is op de wettelijke hypotheek heeft een dubbel gevolg: a) dat natuurlijk de staat de verschuldigde belastingen gemakkelijker en rustiger kan innen; b) dat de gelijkschakeling van alle schuldeisers, basis van het faillissementsrecht, weggenomen wordt ten voordele van één schuldeiser en ten nadele van alle andere.

Dit K.B. werd genomen krachtens de wet van 31 maart 1967 waarvan art. 2 § 5 de Koning volmacht geeft om maatregelen te treffen met het oog op een juistere heffing van de belastingen. In deze wetsbepaling wordt de volmacht omschreven en ook beperkt: de Koning wordt er niet door gerechtigd enige maatregel te treffen die naast het beoogde doel ook een ander gevolg zou hebben. Art. 8 van voormeld K.B. heeft echter naast het nagestreefde gevolg een ander gevolg dat niet door de volmacht gedekt wordt en er vóór komen buiten valt. Het artikel kan derhalve op grond van art. 107 grondwet niet toegepast worden door de rechtbank.

Faillissement P.V.B.A. Rooman en Van Boven t./ Belgische Staat.

Overwegende dat de eis ertoe strekt nietig te horen verklaren ten opzichte van de massa, de hypothecaire inschrijving, genomen door verweerder op het vierde hypotheekkantoor te Antwerpen, op het ijzeren sleepschip Rosa nader omschreven in het inleidend exploit;

dat eiser q.q. in de motieven van de dagvaarding vermeldt dat de nietigheid moet geconstateerd of uitgesproken worden op basis van art. 444, 445 laatste alinea en 447 van de faillissementswet;

dat partijen in besluiten en pleidooien nochtans enkel de toepassing van art. 447 als basis ontwikkelen en geen enkel argument voorbrengen om de toepassing van art. 444 of 445 te rechvaardigen;

Overwegende dat art. 447 van de faillissementswet bepaalt: « De geldig verkregen rechten van hypotheek en van voorrecht kunnen tot op de dag van het vonnis van faillietverklaring worden ingeschreven.

Kunnen nochtans nietig worden verklaard de inschrijvingen die genomen zijn binnen de tien dagen die het tijdstip voorafgaan waarop opgehouden werd te betalen, of daarna, indien meer dan vijftien dagen zijn verlopen tussen de dagtekening van de akte waarbij de hypotheek of het voorrecht is gevestigd en de dagtekening van de inschrijving. »

Overwegende dat in casu geen betwisting bestaat dat de hypothecaire inschrijving genomen werd na het vonnis van faillietverklaring en buiten de termijnen voorzien in al. 2 van art. 447;

dat bij normale toepassing van art. 447 deze inschrijving nietig is en niet tegenstelbaar aan de massa;

Overwegende echter dat verweerder art. 8 van het K.E. van 23-5-1967, in uitvoering van de wet van 31-3-1967, inroept; dat dit art. 8 luidt: « Art. 447 van de wet van 18-4-1951 betreffende de faillissementen, de bankbreuk en het uitstellen van betaling, is niet van toepassing op de wettelijke hypotheek. »

dat dit K.B. uitgevaardigd werd in uitvoering van art. 2 § 5 van gezegde wet van 31-3-1967 tot toekenning van bepaalde volmachten aan de Koning;

dat art. 2 § 5 luidt:

« De Koning kan maatregelen treffen met het oog op een juistere heffing der belastingen. »

Overwegende dat eiser q.q. hierop antwoordt dat de Koning in het K.B. de volmacht is te buiten gegaan, die hem door de wet van 31-3-1967 verleend werd, en dat hij vraagt dit K.B. om die reden nietig te verklaren, minstens het niet toe te passen;

Overwegende dat de wet aan deze rechtbank niet de macht verleent het K.B. nietig te verklaren; dat art. 107 van de Grondwet echter uitdrukkelijk bepaalt dat de Hoven en Rechtbanken de besluiten en algemene reglementen enkel zullen toepassen voor zover zij conform zijn aan de wetten;

dat de rechtbank derhalve gehouden is te onderzoeken of zij casu quo het K.B. moet toepassen, t.t.z. of het al dan niet conform is aan de wet, waarvan het een uitvoering is;

Overwegende dat een der belangrijkste basisprincipes van het faillissementsrecht de bescherming is van alle creanciers door hun volkomen gelijkschakeling in de uitoefening van hun rechten op het patrimonium van de gefailleerde; dat immers het bestaan van zulk patrimonium de oorzaak vormt van het toekennen van handelscrediet door de creanciers;

Dat deze gelijkschakeling haar bijzonderste concrete realisatie vindt in de artt. 444 tot 448 van de faillissementswet;

dat hierin o.a. geen zekerheden worden afgeschaft of ontnomen aan de bevoorrechte creanciers, doch dat zij wel aan bepaalde voorwaarden worden onderworpen, op-

dat zij aan de gewone creanciers zouden tegenstelbaar zijn;

dat alzo art. 447 voorziet dat een hypothecaire inschrijving voor het vonnis van faillietverklaring moet genomen zijn, en voor zover genomen binnen de verdachte periode, binnen korte termijn na het ontstaan van het recht zelf; dat inderdaad de gewone creanciers steeds de gelegenheid moeten hebben zich door inzage van de registers, o.a. van de bewaarder der hypotheeken, een juist beeld te geven van de toestand van het patrimonium van hun debiteur, en op basis daarvan hun houding moeten kunnen bepalen in verband met het verlenen van verder krediet of het onmiddellijk uitoefenen van hun uitvoeringsrechten;

Overwegende dat de beschermende gelijkschakeling der creanciers gefixeerd wordt op het moment van en door het vonnis van faillietverklaring; dat op dat moment alle gewone creanciers gelijke rechten behouden en niemand nog enige voorrang kan bekomen waarvoor voorafgaandelijk niet voldaan was aan de geldigheids- en vormingsvoorwaarden;

Overwegende dat de afschaffing van art. 447 een belangrijke wijziging inhoudt aan gezegde gelijkschakeling en derhalve een der basisprincipes van het faillissementsrecht raakt;

dat door die afschaffing een creancier een voorrang kan doen gelden, waarvoor hij door het vonnis van faillietverklaring de nodige formaliteiten nog niet had vervuld; dat anderzijds de gewone creanciers niet meer volledig beschermd zijn daar zij het patrimonium, dat zij als totale algemene borg verwachten, bezwaard zullen vinden met een hypotheek, die zij vooraf niet konden kennen en die, ten hunnen opzichte een louter occult karakter had;

Overwegende dat het besluit dat art. 447 niet van toepassing is op de wettelijke hypotheek een dubbel gevolg heeft;

a) dat natuurlijk de staat de verschuldigde belastingen gemakkelijker en rustiger kan innen;

b) dat de gelijkschakeling van alle creanciers, basis van het faillissementsrecht, weggenomen wordt ten voordele van één creancier en ten nadele van alle andere;

Overwegende dat art. 2 § 5 van de wet van 31-3-1967 de Koning volmacht geeft om alle maatregelen te treffen met het oog op een juistere heffing van de belastingen;

dat hierin de volmacht omschreven én ook beperkt wordt; dat de Koning hierdoor niet gerechtigd wordt enige maatregel te nemen die naast het beoogde doel ook een ander gevolg zou hebben;

dat art. 8 van het K.B. van 25-5-1967 buiten het nagestreefde gevolg een ander gevolg heeft, dat niet door de gegeven volmacht gedekt wordt en er volkomen buiten valt;

dat derhalve in het K.B. van 25-5-1967 de Koning een besluit genomen heeft dat niet conform is aan de wet, zodat deze rechtbank op grond van art. 107 van de grondwet niet gerechtigd is het K.B. toe te passen;

Overwegende dat de eis, gesteund op art. 447 dan ook gegrond is;

Om deze redenen,

De Rechtbank maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de wet van 15 juni 1935;

Rechtdoende op tegenspraak, alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende verklaart de eis *ontwankelijk en gegrond*;

verklaart nietig en niet tegenstelbaar aan de massa, de hypothecaire inschrijving, door verweerder genomen in dato 11 september 1967 op het vierde hypotheekkantoor te Antwerpen, op het ijzeren sleepschip Rosa, kempeneer, gebouwd in Duitsland in 1923, metende 50 m op 6,60 m,

615 Ton 350/1.000, zonder motor, meetbrief afgeleverd te Brussel op 24 juli 1935, inschrijving nr. BR. 2644/B te boek gesteld op het 4de Hypotheekkantoor te Antwerpen, artikel 8692 op 16 februari 1942, — en dit ten einde betaling te waarborgen van de belastingen gevestigd lastens de failliete vennootschap, Dj. 1967/66, art. 701036, Dj. 1967, art. 711448, voor gezamenlijk 133.796 fr.

Veroordeelt verweerder tot de kosten van het geding.

KRIJGSRAAD TE BRUSSEL

23 mei 1967.

Burgerlijk lid: M. Verkaeren P.

Substituut-Krijgsauditeur: M. Marckx G.

Advocaten: Mrs. Coelst G. en Van den Bussche H.
loco Houtekier A.

Schade en schadeloosstelling. — Bestendige arbeidsonbekwaamheid. — Vergoeding wegens materiële schade. — Roerende voorheffing.

De vergoeding voor de materiële schade, tijdens de bestendige arbeidsonbekwaamheid geleden, is, krachtens het K.B. van 26 februari 1964 tot coördinatie van de wetsbepalingen betreffende de inkomstenbelastingen en het K.B. van 4 maart 1965, aan de bedrijfsvoorheffing onderworpen. Deze voorheffing dient geheven, niet op het ogenblik der evaluatie van de vergoeding, maar wel op het ogenblik van de betaling van deze vergoeding.

P. t./ S. (orgaan van het Minist. van Landsverdediging).

Overwegende dat, luidens de besluiten van voornoemd medisch verslag van dokter Rillaert R., de burgerlijke partij P. volgende werkonbekwaamheden heeft geleden:

100 % werkonbekwaamheid van 22-4-1963 tot 5-1-1964
50 % werkonbekwaamheid van 6-1-1964 tot 10-5-1964
25 % werkonbekwaamheid van 11-5-1964 tot 25-1-1965
15 % werkonbekwaamheid van 26-1-1965 tot 21-9-1965
een blijvende werkonbekwaamheid van 12 % vanaf 22-9-1965, datum van de heling;

Overwegende dat beide partijen deze besluiten aangaarden;

Overwegende dat de burgerlijke partij P. terecht haar basisloon vaststelt op 117.000 fr.; dat het inderdaad blijkt uit de verklaring van haar werkgeefster, de p.v.b.a. «B et L», dat benevens een vast loon van 6.000 fr. per maand, het slachtoffer een commissie verdient van 1,— fr. per kilogram geleverde waar; dat over de jaren 1960, 1961 en 1962 deze leveringen een gemiddelde bereikten van 45.000 kilogram per jaar;

Overwegende dat de burgerlijke partij dan ook een loon genoot van:

— vast loon: 6.000 fr. $\times$ 12 = 72.000 fr.
— commissie: 45.000 fr.

Totaal: 117.000 fr.

Overwegende dat de schade door de burgerlijke partij geleden, als volgt dient vastgesteld te worden:

1. *Materieel verlies gedurende de tijdelijke werkonbekwaamheid:*

— loon van 1-5-1963 tot 31-8-1965 273.000 fr.
— ontvangen van verzekeraar wet en werkgever: 85.922 fr. + 152.237 fr 238.159 fr.

Verschil: 34.841 fr.

2. *Blijvende werkonbekwaamheid van 12 %:*

Overwegende dat eiser deze schade kapitaliseert à 4,5 %; dat verweerder het met deze rekenwijze eens is, doch enkel de basiswedde en de duur van winstgevende arbeidsduur betwist; dat partijen het insgelijks eens zijn om de tabellen van Dillaerts te gebruiken;

Overwegende dat uit voorgaande beschouwingen blijkt dat het jaarlijks loon van het slachtoffer 117.000 fr. bedraagt;

Overwegende dat op het ogenblik van de heling, de burgerlijke partij 55 jaar oud was; dat zijn waarschijnlijke levensduur dus 18 jaar bedraagt;

Overwegende dat de burgerlijke partij een beroep uitoefent dat haar noopt vaatjes van 20 kg aan de cliënten te bestellen; dat dan ook alleen de winstgevende arbeidsduur in overweging dient genomen, ter zake 10 jaar;

Overwegende dat de geleden schade derhalve bedraagt:

$$\frac{117.000 \times 12 \times 7,9127}{100} = 111.094,— \text{ fr.}$$

Overwegende dat bij de vaststelling geen rekening dient gehouden te worden met de voorheffing aan dewelke die vergoeding is onderworpen; dat het op het ogenblik van de betaling is dat de schikkingen van artikel 57 van het Koninklijk Besluit van 4 maart 1965 zullen dienen toegepast te worden;

3. *Andere kosten:*

Overwegende dat de expertisekosten bij de gerechtelijke kosten dienen gevoegd;

Overwegende dat terecht verweerder voor kleerschade en uurwerk een forfaitaire vergoeding van 1.000,— fr. aanbiedt, en doet gelden dat de verplaatsingskosten door de verzekeraar-wet werden voorgeschoten;

4. *Morele schade:*

Overwegende dat, rekening gehouden met eensdeels, de ouderdom en het beroep van de burgerlijke partij, en anderdeels, de belangrijkheid zowel van de tijdelijke als van de blijvende werkonbekwaamheden, de morele schade welke uit die hoofde door de burgerlijke partij werd geleden ex aequo et bono op 100.000,— fr. dient vastgesteld te worden;

Overwegende dat aan de burgerlijke partij derhalve blijft toekomen:

1. Materieel verlies gedurende de tijdelijke werkonbekwaamheid: 34.841,— fr.
2. Blijvende werkonbekwaamheid: 111.094,— fr.
3. Andere kosten: 1.000,— fr.
4. Morele schade: 100.000,— fr.

Te zamen: 246.935,— fr.
Aftrek van de provisionele vergoeding: 5.000,— fr.

Verschil: 241.935,— fr.

(.....)

NOOT: Op het ogenblik van de betaling der vergoeding van de materiële schade, gedurende de bestendige arbeidsongeschiktheid geleden (te lijden), is deze vergoeding dus met de bedrijfsvoorheffing te verminderen. Al is dit principe duidelijk, de praktijk heeft uitgewezen, dat de toepassing ervan, niet altijd, even gemakkelijk is.

1. Vrijwel algemeen wordt aanvaard, dat de vergoeden- de intresten deel uitmaken van de schadevergoeding; om duidelijk te zijn wordt met vergoedende intresten bedoeld, deze, die verschuldigd zijn vanaf het ontstaan van de schade tot de dagvaarding, de burgerlijke partij-

stelling of, in geval van minnelijke schikking, tot de betaling van de vergoeding. Deze intresten dienen dus aan het belastbaar bedrag toegevoegd. In deze voorwaarden zal, in bepaalde gevallen, de voorheffing slechts kunnen gebeuren op het ogenblik van de betaling der intresten, bijv. vergoedende intresten bij minnelijke schikking toegekend.

2. De rechtspraak verleent zeer vaak, in geval van geringe bestendige arbeidsongeschiktheid, een zogenaamde gemengde vergoeding, t.t.z. een ex aequo et bono-schatting per punt invaliditeit. Dient de betaler te ventileren wanneer de rechter dit juist heeft vermeden? Quid wanneer dergelijke vergoeding minnelijk werd geëvalueerd? Op beide vragen dient beslist positief geantwoord wanneer het schadeveroorzakend feit terzelfdertijd als arbeidsongeval kan gekwalificeerd worden. Indien de rechter niet ventileert, of, in geval van minnelijke regeling, zal, ter gelegenheid van de vrijwaring van de rechten van het slachtoffer tegenover de arbeidsongevallen-verzekeraar, de materiële schade in het totaal der vergoeding dienen geëvalueerd en de voorheffing toegepast.

3. De vergoeding is zeer dikwijls het resultaat van een kapitalisatie, of een andere evaluatie, wanneer de bestendige arbeidsongeschiktheid de economische- en concurrerende capaciteit van het slachtoffer, aantast. Dergelijke vergoeding wordt dan vermoed een compensatie voor het te lijden inkomstenverlies te zijn. Quid dan, wanneer een huishoudster, zonder beroepsactiviteit, een vergoeding wegens bestendige arbeidsonbekwaamheid, buiten de morele schade, toegewezen krijgt? Uiteraard dan ook een feitenkwestie, eventueel door de rechter op te lossen in een interpretatieve gerechtelijke beslissing of minnelijk (buitengerechtelijk) tussen partijen. Belangrijke factoren zijn natuurlijk de ouderdom, genoten onderwijs, aantal kinderen, enz....

4. Quid wanneer het slachtoffer ten gevolge van het schadeveroorzakend feit overleden is, en de rechthebbenden uit dien hoofde een inkomstenverlies lijden? Ook hier dient de voorheffing toegepast omdat het toch een arbeidsongeschiktheid à 100 t.h. betreft (in hoofde van de overledene dan) waaraan de rechthebbende(n) in de meeste gevallen, deel hebben.

Besluit:

De bedrijfsvoorheffing, krachtens het K.B. van 26-2-1964 en het K.B. van 4-3-1965, dient geheven op de vergoeding wegens bestendig inkomstenverlies (in hoofde van het slachtoffer van het schadeveroorzakend feit), vermeerderd met de vergoedende intresten. De toegekende vergoeding dient, eventueel, geventileerd om de belastbare vergoeding vast te stellen. De belastbare vergoeding dient echter steeds een verlies van de economische en concurrerende capaciteit te betreffen.

R. Cockx,
Doctor juris.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

VREGERECHT TE AALST.

10 oktober 1967.

Rechter: M. Moreels.

Advocaten: Mrs. Houtekier en Pauwels.

Oorzakelijk verband. — Ongesloten auto met contactsleutel erop achterlaten. — Fout van de eigenaar. — Oorzakelijk verband met door dief bij een ongeval veroorzaakte schade.

Het oorzakelijk verband tussen fout en schade bestaat zodra vaststaat dat zonder de fout de schade zich niet zou hebben voorgedaan, ongeacht of er nog andere fouten begaan werden die in oorzakelijk verband staan met de schade.

Diegene die zijn wagen te 1 uur 's nachts op de openbare weg gedurende twee uren achterlaat, zonder hem slotvast te doen en zonder er de contactsleutel af te nemen, begaat een fout. Die fout staat in oorzakelijk verband met de schade, veroorzaakt door een onbekend gebleven derde die zich van het voertuig heeft meester gemaakt en die, volgens de omstandigheden van het ongeval dat hij veroorzaakte, ofwel een slechte autobestuurder ofwel een dronken persoon was.

N.V. Intercom t./ Cobbaud.

Overwegende dat de eis ingeleid bij dagvaardiging d.d. 19 mei 1967 ertoe strekt verweerder te veroordelen om aan aanlegger te betalen de som van 10.000,— frank te vermeerderen met de gerechtelijke intresten en de gedingskosten, ten titel van vergoeding voor de schade opgelopen door aanlegger ingevolge een verkeersongeval dat zich voordeed te Schoonaarde, op 2 januari 1967 rond 3 u. 15 's morgens.

Gelet op de fotocopie van het strafdossier.

Overwegende dat verweerder zijn personenwagen Opel rond één uur 's morgens had gestationneerd te Hofstade, Hoogstraat;

— dat hij het voertuig niet slotvast had gemaakt en dat hij bovendien de contactsleutel had laten zitten, zodat de eerste de beste gemakkelijk met het voertuig kon wegrijden;

— dat verweerder dan ook rond 4 u. 30' 's morgens vaststelde dat zijn voertuig verdwenen was;

— dat ondertussen een derde met het voertuig aan de haal was gegaan en het verkeersongeval had veroorzaakt;

— dat het voertuig uit een onoverzichtelijke bocht was gevlogen, en tegen een betonpaal van de elektrische leiding terecht kwam, zodat de paal afgeknakt en het voertuig volledig opgeheven werd en een paar meters verder tot stilstand kwam.

Overwegende dat er geen betwisting over het feit dat verweerder een inbreuk heeft gepleegd op art. 10 al. 5 van de wegcode;

— dat er echter volgens de stelling van verweerder geen oorzakelijk verband bestaat tussen de fout begaan door verweerder en het ongeval;

— dat hij o.m. inroept dat er geen rechtstreeks en noodzakelijk verband bestaat tussen het ongeval en deze fout vermits nog twee vreemde oorzaken nl. de diefstal en de inbreuk op de wegcode zich voordeden.

Overwegende dat het oorzakelijk verband moet worden beoordeeld in verband met de concrete omstandigheden van het ongeval;

— dat er oorzakelijk verband bestaat tussen een fout en de aangerichte schade, zodra het vaststaat dat zonder deze fout het ongeval zich niet zou hebben voorgedaan;

— dat het van weinig belang is dat ook andere fouten werden begaan die in oorzakelijk verband staan met het ongeval;

— dat zo verschillende personen een fout hebben begaan die in noodzakelijk verband staat met het ongeval al deze personen in solidum aansprakelijk zullen zijn tegenover de persoon die de schade heeft geleden.

Overwegende dat in casu de fout begaan door verweerder zo zwaar is dat ze in noodzakelijk verband staat tot het ongeval;

— dat inderdaad zo verweerder zijn wagen niet te één uur 's nachts zonder hem slotvast te maken, en zonder de contactsleutel weg te nemen gedurende twee en half uur had laten staan, geen derde die ofwel een slecht autobestuurder ofwel een dronken persoon was, zich van het voertuig zou hebben meester gemaakt.

Overwegende dat voor alle akten van rechtspleging de bepalingen der art. 2, 34, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935 gevolgd werden.

Om deze redenen,

Wij Vrederechter, vonnissende in eersten aanleg en op tegenspraak, veroordelen verweerder om aan aanlegger te betalen de som van 10.000,— frank te vermeerderen met de gerechtelijke interesten en de gedingkosten, deze op heden getakseerd op 797,— frank.

Verklaren onn vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-tengestaande alle verhaal en zonder borg, behalve voor wat de kosten aangaat.

NOOT. — In dezelfde zin: Hof Brussel, 12 november 1966 (R.W. 1966-1967, 1240), Hof Brussel, 27 september 1963, (R.W. 1963-1964, 919), Hof Brussel 17 december 1958 (R.G.A.R. 1959, 6232), Kooph. Luik, 1 februari 1966 (J. T. 1966, 324).

Verg. Roger O. Dalcq, *Traité de responsabilité civile*, I, nr. 2533 e.v. met de bespreking van Cass. 11 juni 1956 (R.W. 1957-1958, 83).

Anders: Hof Luik, 21 december 1966 (J.T. 1967, 166); Hof Brussel, 6 oktober 1965 (Jur. comm. Brux. 1965, 305), Kooph. Brussel, 11 juli 1963 (Jur. comm. Brux. 1964, 52).

POLITIËRECHTBANK TE BREE

29 november 1967.

Voorzitter: M. Sevens.

Advokaat: Mr. Ver Berne.

Verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering. — Weigering van een geneesheer om in de vastgestelde vormen de bescheiden van verleende zorgen uit te reiken. — Bevoegdheid van de inspecteurs van de Dienst voor Administratieve Controle van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering. — Uitsluitelijke bevoegdheid van de Algemene Raad van het Rijksfonds om een vervolging voor de Rechtbank aanhangig te maken.

De inspecteur bij de Dienst voor Administratieve Controle van het Rijksfonds voor Verzekering tegen ziekte en invaliditeit is bevoegd tot het opstellen van Processen-verbaal ingevolge art. 102 der wet van 9 augustus 1963. In tegenwoordigheid van deze wettelijke bepaling heeft het geen belang dat de inspecteurs voor administratieve controle het diploma van geneesheer niet moeten bezitten en dat daardoor het beroepsgeheim zou kunnen geschonden worden. De bezwaren tegen dit stelsel kunnen enkel gericht worden tot de wetgever.

Enkel de Algemene Raad van het Rijksfonds voor

verzekering tegen ziekte en invaliditeit is bevoegd een vervolging bij de Rechtbank aanhangig te maken. Het overmaken van een proces-verbaal aan het Openbaar Ministerie door de leidende ambtenaar van de Dienst voor Administratieve Controle is niet regelmatig en dergelijke vordering dient onontvankelijk verklaard.

O.M. t./ Dr. C.

Overwegende dat de dagvaarding uitgebracht ten verzoeken van het O.M. de feiten waarvoor betichte dient terecht te staan dagtekent als hebbende plaats gehad op 6 april 1967; dat ter zitting van 20 september 1967 betichte vrijwillig verscheen onder de gewijzigde betichting als zouden de feiten hebben plaatsgehad niet op 6 april 1967 zoals de dagvaarding vermeldde, doch wel na 10 april en voor 10 augustus 1967 — dat immers, opdat een geneesheer strafbaar zou zijn op grond van art. 103 der Wet van 9 augustus 1963 hem vooraf een waarschuwing moet zijn betekend en dat terzake de waarschuwing pas werd gegeven op 6 april 1967 zodat hij alleszins op die datum (datum op de dagvaarding vermeld) nog niet strafbaar was;

Overwegende dat dient onderzocht of betichte schuldig is aan de feiten zoals ze ter zitting werden gedateerd, namelijk als plaatsgehad hebbende tussen 10 april en 10 augustus 1967;

Overwegende dat terzake zeer uitvoerige besluiten werden neergelegd door de raadsman van betichte op de zitting van 20 september 1967;

Overwegende dat vooreerst de bevoegdheid wordt betwist van de inspecteur bij de Dienst voor Administratieve controle van het Rijksfonds voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit, de heer Briers, tot het opstellen van P.V.; dat betichte tevergeefs een beroep doet op art. 93 der Wet van 9-8-1963 daar dit art. enkel en alleen de taak van het Comité van de dienst van de administratieve controle omschrijft, doch niet de taak van de administratieve controleurs zelf; dat daarentegen art. 102 van dezelfde wet uitdrukkelijk de opdracht tot het opmaken van P.V. geeft zowel aan de officieren van de gerechtelijke politie als aan de in art. 80, 85 en 94 bedoelde eerstaanwezende geneesheren-inspecteurs, geneesheren-inspecteurs en inspecteurs, dat art. 94 (waarnaar art. 102 ook verwijst) precies betrekking heeft op inspecteurs voor administratieve controle; dat derhalve de wet zelf en meer bepaald art. 102 aan de inspecteurs voor administratieve controle de bevoegdheid verleent tot het opmaken van P.V. welke — aldus de wet zelf — bewijskrachtig zijn behoudens tegenbewijs; dat nergens in de wet vermeld staat dat de inspecteurs voor administratieve controle het diploma van geneesheer moeten bezitten; dat vanaf het ogenblik dat zij regelmatig zijn benoemd, zij ontegensprekelijk op grond van art. 102 der wet het recht hebben tot het opstellen van P.V.; dat de beschouwing dat mogelijkkerwijze hierdoor het medisch beroepsgeheim zou worden geschonden — moest zij enige grond hebben — niet aan de Rechtbank dient gericht doch aan de wetgever; dat echter de Rechtbank niet gerechtigd is de opportuniteit van een wet, of de overeenstemming van een wet met de regels van de medische deontologie te onderzoeken, doch de wet eenvoudig moet toepassen.

Overwegende anderzijds dat betichte in zijn besluiten een beroep doet op art. 8,8° van de Wet van 9-8-1963 zoals gewijzigd bij art. 3 van de Wet van 8 april 1965 om hieruit te besluiten dat de Rechtbank op onregelmatige wijze van de aanhangige zaak werd gevat en de ingespannen vordering onontvankelijk zou zijn;

Overwegende dat terzake dient opgemerkt dat het P.V. van de heer inspecteur voor administratieve controle de dato 5 juli 1967 waarop de vervolging steunt door de leiden-

de ambtenaar van de dienst voor Administratieve Controle op 31 juli 1967 werd overgemaakt aan de heer Ambtenaar van het O.M. bij de Politierechtbank te Bree, dat deze ambtenaar bij zelfde brief klacht indiende tegen betichte;

Overwegende nochtans dat de P.V. uitgaande van de inspecteurs van de administratieve controle niet dienen gericht tot de heer Ambtenaar van het O.M. doch wel, en zulks op grond van art. 93 10° der Wet van 9-8-1963 zoals gewijzigd bij art. 41 der Wet van 8 april 1965 aan het Comité van de dienst voor Administratieve controle — dat dan, op grond van art. 93 10° voormeld, deze dienst — indien deze dienst meent dat moet vervolgd worden — het dossier overmaakt aan de Algemene Raad van het Rijksfonds voor verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit dat, nadat het comité van de dienst voor administratieve controle het dossier heeft overgemaakt aan de Algemene Raad van het Rijksfonds voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit deze algemene raad, en hij alleen het dossier voor de Rechtbank brengt, zulks op grond van art. 8,8° van de Wet van 9-8-1963 zoals gewijzigd bij art. 3 der Wet van 8 april 1965 welk art. uitdrukkelijk verwijzend naar art. 93,10° hogervermeld het volgende inhoudt; « De algemene raad van het Rijksfonds voor verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit maakt, rekening houdend met de in de artikelen 12-9° 40,14° 70,17° 93,10° bedoelde bepalingen, de zaken aanhangig bij de gewone rechtbanken of bij de in art. 100 van deze wet bedoelde rechtscolleges; Overwegende dat uit de voorbereidende werken welke geleid hebben tot de Wet van 8-4-1965 bij dewelke art. 8,8° van de wet van 9 augustus 1963 werd gewijzigd, evenals art. 93,10° van deze Wet, met de meeste duidelijkheid de gang van zaken kan worden afgeleid die dient gevolgd te worden wanneer door de Administratieve controle een P.V. is opgemaakt; dat, op grond van art. 93,10° de beslissing over al dan niet-vervolgingen genomen wordt door het Comité van de Dienst voor Administratieve Controles terwijl dan het aanhangig maken bij de Rechtbank geschiedt door de Algemene Raad van het Rijksfonds voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit op basis van art. 8,8°; dat dit zoals gezegd met de meeste duidelijkheid blijkt uit het verslag namens de Commissie voor de Sociale Voorzorg van de Kamer uitgebracht door de heren de Paepe en Brouhon — ter zitting van 9 maart 1965 (zie Parl. Besch. Kamer, 1964-1965 stuk 947 nr. 11 blz. 57) dat de verslaggevers aanstippen bij hun commentaar op art. 3 (waarbij art. 8,8° der Wet van 9-8-1963 wordt gewijzigd) hetgeen volgt:

A) *Draagwijdte van het artikel.*

Dit artikel brengt het bepaalde in art. 8,8° van de Wet van 9-8-1963 in overeenstemming met de art. 12, 9° 40,14° 70,17° en 93,10° van diezelfde wet teneinde duidelijk te maken dat de beslissing om vorderingen voor de gewone Rechtbanken of voor de Rechtscolleges voor geschillen te brengen, dient te worden genomen door de terzake bevoegde comités die met het beheer van elk van de speciale diensten van het Rijksfonds voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit belast zijn. Het is de taak van de Algemene Raad die verschillende zaken bij de Rechtbanken en rechtscolleges aanhangig te maken, evenals de zaken die hij uit hoofde van zijn eigen bevoegdheid behoort aanhangig te maken.

B) *Algemene bespreking van het artikel.*

Een lid vraagt of de diverse beheerscomités in het raam van het Rijksfond voor verzekering tegen ziekte en invaliditeit werkzaam zijn niet rechtstreeks bedoelde vorderingen bij de Rechtbanken en de bevoegde rechtscolleges aanhangig zouden kunnen maken.

De minister verklaart dat de beheerscomités geen

rechtspersoonlijkheid hebben; deze behoort toe aan de Algemene Raad van het Rijksfonds voor verzekeringen tegen Ziekte en Invaliditeit;

Overwegende dat derhalve uit de tekst en de voorafgaande parlementaire besprekingen duidelijk de wil van de wetgever blijkt de gevallen van overtreding enkel voor de Rechtbank aanhangig te zien maken door de Algemene Raad van het Rijksfonds voor verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit; dat de franse tekst van art. 8,8° nog duidelijker is waar deze zegt: « Saisit les tribunaux ».

Overwegende dat terzake het dossier bij het O.M. werd aanhangig gemaakt niet door de Algemene Raad van het Rijksfonds voor verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit doch wel door de leidende ambtenaar van de Dienst voor Administratieve controle welke niet bevoegd is dergelijke zaak aanhangig te maken;

Dat anderzijds, waar de wet uitdrukkelijk bepaalt op welke wijze ingeval van overtreding een dossier wordt aanhangig gemaakt, en waar de bescherming van het medisch geheim de bijzondere waakzaamheid van de wetgever in 1963 en 1965 troek er zeker niet mag worden gezegd dat het in de bedoeling van de Wetgever heeft gelegen aan het O.M. toe te laten ambtshalve tot vervolging over te gaan op grond van op onregelmatige wijze toegezonden dossiers.

Overwegende derhalve dat de vordering op onregelmatige wijze voor de Rechtbank werd aanhangig gemaakt; dat de vordering derhalve onontvankelijk is;

Gezien art. 102 Wet 9-8-1963.

Gezien art. 40, 44, 50 van het strafwetboek, 9, der wet van 31 mei 1888, art 1 der wet van 24 juni 1921 gewijzigd door de wetten van 2 januari, 8 juni 1926, 2 december 1928, 14-8-1947 en 5 maart 1952, 162 van het wetboek van rechtspleging in strafzaken, 4 der wet van 4 oktober 1867 en art. 81 van het tarief der kosten van 1 september 1920 welke artikelen door de Vrederechter ter zitting zijn aangeduid.

Om deze redenen,

de art. 11, 12, 14, 31, 33, 34, 35 der wet van 15 juni 1935 in acht genomen zijnde;

De Rechtbank,

uitspraak doende tegensprekelijk zegt voor recht dat de vordering op onregelmatige wijze voor onze Rechtbank werd ingesteld en derhalve als onontvankelijk voorkomt. Ontslaan betichte van rechtsvervolging in het op onregelmatige wijze tegen hem ingesteld geding en leggen de kosten ten laste van de Staat.

BALIELEVEN

Conferentie der Jonge Balie te Dendermonde.

De Conferentie der Jonge Balie te Dendermonde zal haar plechtige openingszitting houden op zaterdag 16 december a.s. in het Gerechtsgebouw.

Mr. Alex Wiemeersch zal de openingsrede houden. Hij koos als onderwerp: « Eenkele burgerrechtelijke gevolgen van de wet op de jeugdbescherming ».

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

WETGEVING

Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek.

Toelichting.

Dames en Heren,

Het wetsontwerp houdende het Gerechtelijk Wetboek voorziet oorspronkelijk in één arrondissementsrechtbank met verschillende afdelingen.

Door de Senaat werd deze opvatting echter gewijzigd. Daar de bevoegdheidsgeschillen heel wat moeilijkheden konden bieden werd de arrondissementsrechtbank behouden.

De functie van deze rechtbank wordt hoofdzakelijk een bevoegdheidsregeling.

Het behoort dan ook zowel om principiële als om praktische redenen, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg tot voorzitter der arrondissementsrechtbank te benoemen.

1. De rechtbank van eerste aanleg neemt nog steeds kennis van alle vorderingen, behalve die welke rechtstreeks voor het Hof van Beroep en het Hof van Cassatie komen (art. 565 en 568).

2. De voorzitter der rechtbank van eerste aanleg is de enige voorzitter die benoemd wordt uit een dubbele lijst van kandidaten voorgedragen door het Hof van Beroep en door de Provincieraad overeenkomstig art. 99, tweede lid van de Grondwet (zie ook Prokureur Generaal Matthys in Rechtskundig Weekblad van 11 september 1966).

3. Het past de minuten en rechtspraak op één enkele griffie te houden.

Zoals de tekst van de wet nu luidt zouden er wijzigingen intreden én in het voorzitterschap en in de griffiedienst naar gelang de omstandigheden.

E. Cooreman.

* * *

Wetsvoorstel.

Artikel 1. — In artikel 1 van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, wordt artikel 75 vervangen door wat volgt :

« De arrondissementsrechtbank wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg. »

Art. 2. — In hetzelfde artikel 1 van dezelfde wet — artikel 160, derde lid, — worden de woorden « de arbeidsrechtbank, en de rechtbank van koophandel, die de oudste is in zijn rang » weggelaten.

31 oktober 1967.

E. Cooreman, R. Scheyven, A. Saint-Remy,
F. Tanghe, A. De Nolf, G. Van Lidth de Jeude.

INGEZONDEN STUKKEN

Naar aanleiding van de publicatie in ons nummer van 19 november l.l. ontvingen wij van Mr. Jean Dal, hoofd-opsteller van het Journal des Tribunaux, hieronderstaand schrijven, dat wij afdrukken, samen met het antwoord dat door onze redactie aan Mr. Dal werd gezonden.

Hiermede wordt deze polemiek afgesloten.

* * *

Monsieur le Rédacteur en chef
et honoré Confrère,

C'est avec stupeur que j'ai pris connaissance — pour partie en traduction — du factum que votre périodique a publié, dans sa livraison du 19 de ce mois, sous la signature de notre confrère Me Pierre Humblé.

Permettez-moi de vous dire, très simplement, qu'il eût été à la fois convenable, prudent et confraternel de votre part de ne point diffuser cet écrit sans avoir pris préalablement langue avec moi.

Convenable, parce que les lettres que vous avez, d'entrée de jeu, publiées présentent à mon sens un caractère confidentiel, tant par leur nature même que par les circonstances dans lesquelles elles ont été échangées, et qu'il se fût indiqué dès lors que vous recueillez l'assentiment des deux correspondants avant de leur donner la moindre publicité.

Prudent aussi, par la raison qu'il ressort, du contexte même du pamphlet de Me Humblé, que l'échange ne s'est par limité à ces lettres et qu'une exacte information de vos lecteurs eût requis, partant, qu'un dosier complet leur fût présenté.

Me Humblé a négligé de dire en effet, dans son irritation à retardement, que je me suis efforcé, après les communications dont il fait exclusivement état aujourd'hui, de le dissuader de publier des récriminations qu'en d'autres termes mais avec plus d'autorité, Me Isidore De Vis avait déjà exprimées dans nos colonnes (J.T. n° 4554 du 17 décembre 1966), et que j'ai dû lui dire enfin, les personnalités qu'il entreprenait ayant refusé de nouer un dialogue avec lui, qu'il serait inopportun et inutile de lui permettre de soliloquer. A l'époque, Me Humblé s'était, verbalement aussi, rallié, de bon ou de mauvais gré, à cette décision. A preuve, son silence de quelque douze mois.

Confraternel, enfin, et je me place ici, vous le pensez bien, sur le plan de la presse judiciaire et non de nos usages proprement professionnels. Nous dirigeons, vous et moi, avec des fortunes diverses mais du mieux que nous pouvons, les deux seuls hebdomadaires judiciaires du pays. Ce devrait être le ferment et le gage d'une loyale collaboration, tout au moins, à défaut d'entente sur les options essentielles, d'un minimum de « fair play ».

Croyez-vous que j'aurais publié, dans le « Journal des Tribunaux », un libelle dirigé contre votre périodique et votre personne sans avoir, au préalable, tenté de faire la lumière, par un entretien avec vous et un plus ample informé général, sur le bien-fondé de pareille agression ?

Je suis d'autant plus peiné de votre initiative que votre correspondant occasionnel, parmi des naïvetés, dont ceux qui le connaissent ne lui tiendront pas rigueur, a proféré des appréciations inadmissibles ou totalement injustifiées à l'endroit du « Journal ».

Je ne sais si le bâtonnier Van Reepinghen, mon vénéré prédécesseur, a honoré Me Humblé de son amitié. Mais il m'a semblé qu'il était indélicat de la part de celui-ci de solliciter la décision qu'il eût prise dans la conjoncture qui a été la mienne.

Quant à l'insinuation selon laquelle j'aurais mis sa protestation sous le boisseau par la raison qu'il y entreprend Me Roger - O. Dalcq, notre secrétaire général, elle est la fois facile et radicalement fausse. Le « Journal » n'a-t-il pas publié, je l'ai rappelé plus haut, la lettre de Me Me Vis, que n'était pas plus indulgente pour Me Dalcq ?

Et quelle valeur attacher à cette affirmation que le J.T. se refuserait à publier un texte en néerlandais ? Bien sûr, le français est sa langue. Mais, dès sa fondation, il a défendu, dans cette langue, les justes revendications de ceux de nos concitoyens que s'expriment en néerlandais, Me Jaak Van Doorselaer l'a opportunément rappelé dans le discours qu'il a prononcé lors du 75e anniversaire du « Vlaams Pleitgenootschap » et que nous avons publié en traduction (J.T. n° 4563 du 18 février 1967).

Que je relève enfin qu'au cours de ces cinq dernières années, notre hebdomadaire a publié en traduction, indépendamment des mercuriales conques dans cette langue, cinq discours prononcés, sur des sujets capitaux, par nos amis flamands.

Le « Rechtskundig Weekblad » nous a-t-il rendu la pareille ?

Je compte sur votre objectivité et votre délicatesse pour publier, dans sa langue originale ou en traduction, la présente mise au point, dans votre plus prochaine livraison.

Que si vous vous y refusiez, le « Journal des Tribunaux », ses lecteurs et votre serviteur devraient se demander si l'heure de l'Europe intégrée a bien sonné chez nous à l'horloge de l'histoire !

Veuillez agréer, Monsieur le Rédacteur en chef et honoré Confrère, l'expression de mes sentiments les plus dévoués.

Jean Dal.

* * *

Monsieur le Rédacteur en Chef
et Cher Confrère,

J'ai bien reçu votre lettre du 27 ct. et je suis quelque peu étonné de l'importance que vous attachez à la publication dans le « Rechtskundig Weekblad » de la lettre de Me. P. Humblé.

Je dois vous dire que nous avons l'habitude au R.W. de publier aussi largement que possible toutes les communications qui nous sont faites par nos confrères, si elles se rapportent à des événements de la vie professionnelle.

Il va de soi, qu'il n'est pas possible de communiquer préalablement ce courrier à tous ceux que cela pourrait intéresser. Ceux-ci sont d'avance assurés que leur réponse éventuelle sera accueillie dans nos colonnes avec la même facilité.

Il nous paraissait d'autant plus opportun de publier la communication qui nous était faite par Me. Humblé pour le motif que celle-ci se rapportait directement à un commentaire au sujet de la séance de rentrée de la Conférence du Jeune Barreau de 1966 qui avait paru dans notre journal du 27 novembre de la même année (colonnes 668-670).

Je crois qu'une discussion publique à ce sujet ne peut être qu'utile et j'estime qu'il est souhaitable que tous les points de vue puissent être défendus sans aucune restriction.

Il va de soi que votre lettre sera publiée en entier dans le prochain numéro du R.W., avec le texte de la présente et j'ai la conviction que vous n'avez jamais pu supposer que notre journal se refuserait à cette publication.

Je vous prie de me croire, Monsieur le Rédacteur en Chef et Cher Confrère, votre bien dévoué,

R. Victor.

MEDEDELINGEN

Leyden - Amsterdam - Columbia
Summer Program in American Law.

Leyden Session 1968.

The Faculties of Law of the University of Leyden, the University of Amsterdam, and Columbia University in the City of New York announce that the sixth *Summer Program in American Law* will be offered at the *Leyden Law School* from July 1 through 26, 1968.

These summer courses, which were held at the Leyden Law School in 1963, 1964 and 1966 and at the Amsterdam Law School in 1965 and 1967, are designed to provide a general introduction to the American legal system with emphasis on areas of particular interest to European lawyers. Instruction will be provided by the following members of the Columbia Law School Faculty: Curtis

Berger, William Cary, Kent Greenawalt, Louis Lusky, Maurice Rosenberg, and Hans Smit.

Instruction will be offered in the following subjects: Legal Method, Constitutional Law, Civil Procedure, Corporations, Tax, Trusts, Conflicts, Urban Planning. Participation in the first four courses mentioned is required; in addition, each participant must attend at least two of the remaining courses, but may participate in as many additional courses as he desires. The courses will be taught in English. A certificate will be issued upon satisfactory completion of the program. The program is open to lawyers and advanced law students who are proficient in English.

Tuition for the whole program, including study materials, is 150 Dutch guilders. A limited number of scholarships, covering all or part of the expenses of attending the program, will be provided. Applications for admission and scholarships should be submitted before March 30, 1968, to Professor T. Koopmans, Executive Director Summer Program, Faculty of Law, Juridisch Studiecentrum « Gravensteen », Pieterskerkhof 6, Leyden, The Netherlands.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor sociaal recht: jg. 1967 - nr. 6:

Doncker de Donceel J., Jurisprudence du Conseil d'Etat en matière de chômage (1966-1967).

De Gemeente: jg. 1967 - nr. 11:

Peeters J., Het ontstaan en de evolutie van de Sociale Dienst der Stad Halle. — Verhasselt J., Cultuurcentrum. — Cultureel Centrum (Verzorg uw taal).

Jura Falconis: jg. 1967 - nr. 1:

Degrieck J., Nieuwe Administratieve structuren voor Groot-Londen. — Van Walle E., Legaat met last. — Raskin P., Het gebruik van geweld in de ordehandhaving. — Vermote L., Electa una via non datur recursus ad alteram.

Nederlands Juristenblad: jg. 1967 - nr. 41:

De Vries O.C., De Doelmatigheid van de controlestelsels van de I.A.E.A. en Euratom mede gezien in het licht van het Ontwerp-Verdrag inzake de non-proliferatie, I (slot volgt). — Cremers M.P.J.A., Is aanvulling van artikel 261 eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering gewenst? — Polak J.M., Broederschap der notarissen. — Heemskerk W.H., Een voorwaardelijke eisvermeerdering is mogelijk. — Feith W.W., Bietencompagne; veiligheid van het verkeer. — Bos A.M., « Computers in het recht » op de W.P.T.L.-Conferentie van 1967. —

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-Ambt en Registratie: jg. 1967 - nr. 4973:

Hommes H.J., De grondslag van de schade-aansprakelijkheid in de titel over de onrechtmatige daad in ontwerp Nieuw B.W. Boek 6, titel 3.

Journal des Tribunaux: jg. 1967 - nr. 4594:

Lepaffe J., Déontologie des architectes.

Revue Critique de Jurisprudence Belge: jg. 1967 - nr. 3:

Glandorff B., et Kirkpatrick J., Société en nom collectif à durée déterminée. — Vincent L. et Dehan P., « Leasing ». — Horsmans G., Concurrence illicite. — Van Ommeslaghe P., Examen de Jurisprudence (1961-1965).

Europees Vervoerrecht: jg. 1967 - nr. 6:

Matte N.M., De Carsovie à Montréal avec escale à La Haye. — From Warsaw to Montreal, with stop-over at The Hague.